

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 416
Podgorica, 23.04.2015. godine

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
ZA 2014. GODINU

Podgorica, april 2015. godine

S A D R Ž A J:

UVOD	3
RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AUDIOVIZUELNI MEDIJSKI SEKTOR	4
NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA	14
STANJE TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA	35
MEĐUNARODNA SARADNJA	40
JAVNOST RADA	52
FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA U 2014. GODINI	54

UVOD

Iako se to očekivalo, intenziviranje prelaska sa analognog na digitalno TV emitovanje nije značajnije obilježilo medijsku scenu prošle godine. Agencija za elektronske medije je izdala odobrenja za digitalno emitovanje programa nacionalnog javnog emitera RTV Crne Gore, izdala prvo odobrenje za operatora nacionalnog multipleksa „Radio-difuznom centru“ d.o.o., sprovela javni konkurs za pristup kapacitetu prvog multipleksa komercijalnih TV emitera kao i druge aktivnosti u pravcu mobilizacije svih relevantnih subjekata da se ovaj proces podrži i intenzivira. U decembru 2014.g., na početku prelaznog (simulkast) perioda, u funkciju je stavljen jedan multipleks sa nacionalnim pokrivanjem i u ponudi sa samo pet TV programa crnogorskih emitera (TVCG1, TVCG2, TV Vijesti, TV Prva i TV PinkM). S obzirom na malu iskorišćenost kapaciteta prvog multipleksa, može se zaključiti da je interesovanje za DVB-T2 platformu vrlo skromno te da se bez značajne i ciljane podrške, prednosti koje bi digitalizacija mogla donijeti medijima neće iskoristiti u Crnoj Gori.

Izmjenama unutrašnje organizacije i sistematizacije radnih mjesta, Agencija je povećala broj zaposlenih u Sektoru za monitoring. Time je značajno povećan kapacitet za sprovođenje obaveza i planiranih aktivnosti. Izradi analiza zastupljenosti i karaktera emitovanih sadržaja posvećenih određenim događajima ili temama (izvještavanje prije i povodom izbora, izvještavanje povodom „Parade ponosa“ i sl.) posvećena je značajna pažnja.

Naplata prihoda po osnovu naknada za emitovanje i u 2014. godini nije bila zadovoljavajuća, ali time nije doveden u pitanje kontinuitet u radu Agencije. Razumijevanje Agencije da se određenom broju emitera izađe u susret i reprogramira dug radi prevazilaženja ekonomske situacije, dali su određene finansijske rezultate. Uprkos tome, Agencija je i u toku 2014. godine pokrenula niz postupaka za prinudnu naplatu potraživanja. U slučaju emitera dva regionalna TV programa pokrenut je stečajni postupak, što je i dodatno otežalo njihov rad.

Na međunarodnom planu, Agencija je uložila značajna sredstva i vrijeme kako bi sa uspjehom organizovala i bila domaćin 39. sastanka Evropske platforme regulatornih tijela, juna 2014. godine u Budvi. Uspješno učešće u regionalnom projektu TV WEB, realizovanom uz podršku evropskih IPA fondova, unaprijedilo je iskustva i kapacitet zaposlenih u Agenciji za pripremu i implementaciju ovakvih aktivnosti. Njeni predstavnici su pratili rad Kontakt komiteta za sprovođenje Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama i Evropske grupe regulatora za audiovizuelne medijske usluge (ERGA), što je omogućilo praćenje trendova u primjeni ili reviziji standarda u sektoru AVM usluga.

Prošlu godinu obilježilo je i otvaranje pregovora o Poglavlju 10 - Informaciono društvo i mediji. Aktivnim učešćem njenih predstavnika u radu Radne grupe za pripremu pregovora, Agencija je dala značajan doprinos ispunjavanju definisanih mjerila za ostvarivanje napretka u ovoj oblasti. To se prvenstveno ogleda kroz usvajanje podzakonskih akata o uslovima za ispunjavanje kvota za učešće evropskih djela i djela nezavisne produkcije u programima nacionalnih TV programa. Agencija je nastavila da prati aktivnosti vezane za pripremu pregovora za poglavlja 8 – Konkurencija, 23 – Pravosuđe i osnovna prava i 28 – Zaštita potrošača.

Izveštaj o radu Agencije za elektronske medije za 2014. godinu je dokument koji sadrži informacije o ostvarivanju njenih obaveza direktno propisanih zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima. Normativni osnov za izradu Izveštaja čine Zakon o medijima, Zakon o elektronskim medijima, Zakon o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore, Zakon o autorskom i srodnim pravima i Zakon o elektronskim komunikacijama, kao i Finansijski plan i Plan rada Agencije za 2014. godinu (usvojeni od strane Skupštine Crne Gore u decembru 2013. godine).

Saglasno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl.list CG“, br. 20/14 i 56/14) ovaj Izveštaj se, uz Izveštaj o finansijskom poslovanju Agencije za 2014. godinu, dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje.

RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AVM SEKTOR

1. Implementacija Zakona o digitalnoj radio-difuziji

Proces prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju u Crnoj Gori intenziviran je tek sredinom 2014. godine kada je instalirana neophodna predajnička oprema za prvu DVB-T2 mrežu sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore (prvi nacionalni multipleks / MUX 1).

U junu 2014. godine, Agencija za elektronske medije je izdala Radio-difuznom centru d.o.o. Odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev¹ koja je dostupna pod nazivom „MUX 1“. Dobijanjem odobrenja „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je stekao status **operatora prvog multipleksa** digitalne zemaljske radio-difuzije **sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore** i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom radio-difuznih frekvencija u sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju i to:

- na kanalu 43 u allotmentu Bjelasica,
- na kanalu 35 u allotmentu Lovćen,
- na kanalu 24 u allotmentu Podgorica i
- na kanalu 49 u allotmentu Tvrdaš.

Takođe u junu 2014. godine, Agencija je produžila i dopunila odobrenja za emitovanje² izdata nacionalnom javnom emiteru „Radio Televizija Crne Gore“ čime su se stekli uslovi da ostvari pristup kapacitetu prvog nacionalnog multipleksa odnosno da počne digitalno emitovanje njegovih TV programa. Ove programe „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je dužan da distribuira putem slobodnog pristupa, bez naknade.

Značajan korak u ovom procesu predstavljala je priprema i realizacija javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje i ulazak elektronskih medija u prvi nacionalni multipleks. Kako bi sagledala i uvažila uslove i mogućnosti sa kojima se suočavaju TV emiteri, Agencija je prije raspisivanja javnog konkursa sprovela niz konsultacija kako sa komercijalnim i lokalnim javnim emiterima, tako i Radio-difuznim centrom. Odluka o raspisivanju javnog konkursa uslijedila je tek nakon sagledavanja uslova pod kojima će se koristiti prvi multipleks.

Na sjednici održanoj 30.10.2014.godine, Savjet Agencije za elektronske medije usvojio je Odluku³ o raspisivanju javnog konkursa za dodjelu prava na pristup multipleksu za prvu mrežu sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore (prvi multipleks / MUX 1). Njime su obuhvaćene sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju. Realizacijom ovog javnog konkursa, pravo pristupa kapacitetima prvog multipleksa i prenos na televiziji slobodnog pristupa (Free-to-Air) moglo je ostvariti devet emitera televizijskih programa. Operator prvog multipleksa privredno društvo „Radio-difuzni centar“

¹ Članom 17 Zakona o digitalnoj radio-difuziji propisano je da danom stupanja na snagu ovog zakona Radio-difuzni centar stiče status operatora prvog multipleksa i operatora prve mreže, bez sprovođenja postupka tendera za dodjelu radio frekvencija. Radio-difuzni centar dužan je da regulatornom organu nadležnom za oblast elektronskih medija podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga.

² Članom 9 Zakona o digitalnoj radio-difuziji propisano je da se za potrebe digitalnog emitovanja signala nacionalnih javnih radio-difuznih servisa dodjeljuje Radio i Televiziji Crne Gore pravo pristupa multipleksu prve mreže sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore, bez sprovođenja postupka javnog konkursa, za prenos dva televizijska programa u standardnom kvalitetu (SDTV).

³ Odluka broj 01--1288 od 30.10.2014. godine sa Odlukom o metodologiji bodovanja broj 01-1289 od 30.10.2014.g.

d.o.o., početkom decembra 2014. godine (na početku prelaznog tj. simulcast perioda) obezbijedilo je pokrivenost više od 85%⁴ stanovništva Crne Gore.

Cijeneći da realizacija javnog konkursa predstavlja značajan korak u procesu prelaska sa analognih na digitalne sisteme emitovanja, te da osim tehničkih pretpostavki, vrlo važan, čak ograničavajući faktor predstavljaju finansijski uslovi pod kojima će emiteri moći da koriste ostvarena prava, Agencija za elektronske medije je donijela odluku da u periodu decembar 2014. - jun 2015., emiteri budu oslobođeni dodatne naknade za digitalno emitovanje. Dakle, tek nakon gašenja analogne televizije, emiteri koji su ostvarili prostor u prvom multipleksu imaće obavezu plaćanja naknade za digitalno emitovanje i mogućnost pokrivanja veće teritorije i stanovništva Crne Gore. Naknade Agencije za elektronske medije neće biti veće nego što su bile za analogno emitovanje.

Na žalost, procjene o skromnom interesovanju crnogorskih TV emitera za ovu platformu su potvrđene. Samo tri komercijalna emitera su konkurisala i ostvarila pravo pristupa prvom nacionalnom multipleksu. Pravo na emitovanje opšteg komercijalnog televizijskog programa posredstvom multipleksa dobila su tri postojeća emitera (**TV Pink M, Prva TV i TV Vijesti**)⁵.

Na ovaj način, skoro dvije trećine kapaciteta ovog multipleksa ostalo je neiskorišćeno. Time su dodatno otežani uslovi za njegovu održivu eksploataciju odnosno mogu se očekivati skoro izvjesni gubici tim povodom.

Sa druge strane većina TV komercijalnih i lokalnih javnih emitera nije ni pokušala da konkuriše za ulazak u MUX 1 zbog visokih nagomilanih dugova i očekivanih izdataka. Pored toga, značajnu ulogu je imala i činjenica da je većina njih zainteresovana za manju zonu pokrivanja tj. zonu pokrivanja na lokalnom ili maksimalno regionalnom nivou. U toku 2014. godine, realizacija takvih zahtjeva je bila nemoguća jer nije bilo interesovanja za pokretanje novih multipleksa za mreže sa regionalnim ili lokalnim pokrivanjem. Pored toga, značajan broj emitera prepoznao je potrebu za unapređenjem svoje ponude novim sadržajima iz sopstvene produkcije ali i nemogućnost ulaganja u takvu produkciju zbog loše ekonomske i tržišne situacije, a posebno odsustva sistematske podrške emiterima.

Imajući u vidu da se uvođenje digitalne radio-difuzije dešava u vrijeme kad se više od 75% crnogorskih domaćinstava opredijelilo za neku drugu platformu kao primarni vid pristupa TV sadržajima, Savjet i Agencija su u više navrata ukazivali na značaj efikasnog planiranja i koordinacije svih neophodnih aktivnosti i zainteresovanih subjekata, kako bi i emiteri i korisnici na vrijeme dobili sve relevantne informacije od značaja za ponudu odnosno tražnju za ovim uslugama. Prije svega, treba imati u vidu ona domaćinstva koja bi mogla računati na određene olakšice pri kupovini neophodne prijemničke opreme, kao i domaćinstva na sjeveru Crne Gore i u ruralnim područjima koja se u značajnijem broju i dalje oslanjaju na zemaljsku radio-difuziju.

Imajući sve ovo u vidu Agencija se u decembru 2014. godine obratila Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije i Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost da u skladu sa svojim nadležnostima intenziviraju valorizaciju i dodjelu digitalne dividende (800MHz) odnosno frekventijskog resursa koji se oslobađa zbog prelaska sa analognih na digitalne sisteme TV emitovanja.

Sprovođenjem postupka javnog nadmetanja za dodjelu ovog vrijednog resursa, realno se mogu očekivati određena sredstva od jednokratnih naknada za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje se uplaćuju u Budžet Crne Gore. Omogućavanje korišćenja digitalne dividende 800MHz za mobilne širokopojasne usluge je nužan uslov za kvalitetan i planirani razvoj usluga informacionog društva, uz veći kapacitet i bolji kvalitet, posebno u ruralnim područjima.

⁴ Rok za postizanje ove pokrivenosti bio je 17. decembar 2014. godine (Zakonom o digitalnoj radio-difuziji).

⁵ Rješenje Savjeta Agencije o dodjeli prava na emitovanje (broj 01-1537 od 10.12. 2014. godine).

Da bi se digitalna dividenda mogla iskoristiti kako za uvođenje novih elektronskih komunikacionih usluga tako i ubrzavanje procesa digitalizacije TV emitovanja i unapređivanje i razvoj novih audiovizuelnih medijskih usluga, neophodno je što prije sagledati postojeći model podrške sopstvene produkcije emitera. Takođe treba razmotriti mogućnost da se dio sredstava za obezbjeđenja razvoja pluralizma medija izdvoji iz sredstava koja bi se ostvarila od naknada za dodjelu prava i korišćenje digitalne dividende.

2. Uvođenje Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti na putevima („Sl. list CG“, broj. 58/2014 od 29.12.2014.g.), regulisani su osnivanje i način prikupljanja i raspodjele sredstava Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima.

Stupanjem na snagu ovog rješenja, uvedena je obaveza plaćanja naknade za korišćenje radijskih prijemnika u vozilima, a postojanje dokaza o izvršenoj uplati ove naknade jedan je od uslova za registraciju vozila.

Obveznik ove naknade je svaki vlasnik vozila u Crnoj Gori koje ima ugrađen radijski prijemnik. Naknada za korišćenje radijskog prijemnika se plaća prilikom registracije vozila i iznosi dva eura. Od plaćanja naknade za korišćenje radijskih prijemnika oslobođeni su:

- 1) ustanove za brigu o djeci, škole, bolnice i domovi zdravlja, domovi za stara lica, domovi penzionera, nevladine organizacije koje se bave zaštitom osoba sa invaliditetom;
- 2) diplomatsko-konzularna predstavništva.

Ova naknada se uplaćuje na žiro-račun Agencije za elektronske medije i pripada:

- 95% fondu Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima;
- 5% Agenciji.

Cijeneći značaj efikasnog početka naplate ovih sredstava, Agencija je uspostavila kontakt sa Ministarstvom unutrašnjih poslova kako bi ono, u skladu sa nadležnostima i unutrašnjom organizacijom ministarstva, preduzelo sve neophodne mjere da nadležne područne jedinice/odjeljenja blagovremeno otpočnu praćenje realizacije nove obaveze vlasnika vozila prilikom njihove registracije.

Nedavno usvojeno zakonsko rješenje predviđa da raspodjelu sredstava iz fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima vrši Savjet Agencije za elektronske medije svakih šest mjeseci, na osnovu javnog konkursa, u skladu sa posebnim aktom. Predviđeno je i da Izveštaj o raspodjeli sredstava Savjet Agencije treba da objavi na svom portalu u roku od 15 dana od dana raspodjele.

Imajući u vidu navedeno, Savjet Agencije će u prvoj polovini 2015. godine usvojiti posebni akt (pravilnik) kojim će biti regulisani način, uslovi i rokovi za raspodjelu i korišćenje sredstava iz ovog Fonda.

3. Izmjene planova raspodjele radio-difuznih frekvencija

Savjet Agencije za elektronske medije je tokom prethodne godine u više navrata dao saglasnost na izmjene i dopune Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija u Crnoj Gori. Ove saglasnosti date su u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama iz 2013. godine (član 98).

Saglasnosti su se odnosile na izmjene i dopune planova raspodjele radio-difuznih frekvencija namijenjenih za analognu radio-difuziju, odnosno digitalnu zemaljsku radio-difuziju. Sve izmjene su formulisane u saradnji Agencije za elektronske medije i Agencije za elektronske komunikacije i

poštansku djelatnost i donešene su u cilju što racionalnijeg upravljanja radio-frekvencijama kao ograničenim resursom, a u skladu sa zakonom utvrđenim obavezama ove dvije institucije.

U skladu sa navedenim, u toku 2014. godine usvojeno je ukupno **četiri izmjene i dopune Plana raspodjele radio-difuznih frekvencija** kojima je:

1. izvršena **dislokacija** radio frekvencijskih dodjela sa lokacije Podgorica (frekvencija 107,3 MHz) odnosno lokacije Volujica (frekvencija 88,9 MHz) na lokaciju Sjenica odnosno Velji grad;
2. izvršena **izmjena frekvencije** koju koristi emiter programa „Radio Antena M“ na lokaciji Tović-Sušina Glava (frekvencija 102,4 MHz promijenjena u frekvenciju 102,5 MHz);
3. **određena je dodatna frekvencija** (92,5 MHz) za lokaciju Sjenica koja je dalje bila predmet javnog konkursa za dodjelu prava za emitovanje radijskih programa.

Savjet Agencije dao je i saglasnost na **izmjene i dopune Plana raspodjele radio-frekvencija digitalne zemaljske radio-difuzije**⁶. Navedenim je uvažena činjenica da se opseg 790–862 MHz neće koristiti od strane emitera nakon prelaska sa analogne na digitalnu zemaljsku radio difuziju, koji je planiran za sredinu juna 2015. godine. Takođe, podržanim izmjenama i dopunama je pojedinačnim lokacijama dodijeljen jedan ili više kanala iz opsega 470-694 MHz (CH 21 UHF do CH 48 UHF), kako bi se ovim dodjelama nadomjestile frekvencije (kanali) iz opsega 790-862 MHz.

Pored saglasnosti koje se odnose na planove raspodjele radio-frekvencija koje su namijenjene digitalnoj i analognoj zemaljskoj radio difuziji, Savjet Agencije je dao saglasnost za usvajanje Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 790–862 MHz za TRA-ECS kojim je propisan način korišćenja opsega frekvencija 790–862 MHz za TRA-ECS sisteme i koji je usaglašen sa odredbama Plana raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio difuziju.

Više detalja o ovim izmjenama odnosno datim saglasnostima Savjeta Agencije, parametrima koji se odnose na lokacije i njima pridružene radio-frekvencijske dodjele mogu se naći na veb stranici Agencije (www.ardcg.org).

4. Usvajanje Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti

U aprilu 2014. godine, Skupština Crne Gore usvojila je Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti⁷. Njime su propisane (zadržane) obaveze Agencije za elektronske medije kao jednog od nezavisnih regulatornih tijela koje ovaj zakon prepoznaje. Te obaveze se odnose na podnošenje finansijskih planova i izvještaja (sa planovima i izvještajima o radu) Skupštini Crne Gore na usvajanje, kao i uslove tj. obavezu obavljanja platnog prometa preko Centralne banke Crne Gore.

Novi Zakon reguliše na stari način određena prava i obaveze u vezi sa radom Agencije za elektronske medije:

- nezavisna regulatorna tijela zaključuju ugovor sa Centralnom bankom za obavljanje bankarskih poslova (čl. 11 st. 2 Zakona). Izuzetno, ukoliko Centralna banka ne može organizovati obavljanje ovih poslova nezavisno regulatorno tijelo može zaključiti ugovor za obavljanje tih poslova sa bankom rezidentom države, uključujući i ugovaranje prekoračenja na računu (čl. 11 st. 3 Zakona).
- nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu godinu i određuje predstavnika nezavisnog regulatornog tijela koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri (čl. 32 st. 3 Zakona). Nadalje, predlog finansijskog plana i

⁶ Ovim dokumentom utvrđeni su tehnički uslovi i način korišćenja pojedinačnih radio-frekvencija i geografskih područja u kojim se koriste frekvencije namijenjene digitalnoj zemaljskoj radio-difuziji, u skladu sa članom 3 Zakona o digitalnoj radio-difuziji.

⁷ „Sl. list Crne Gore“, br. 20/14 i 56/14.

akt o određivanju predstavnika nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela dostavlja Ministarstvu finansija do 30. septembra tekuće godine (čl. 32 st. 4 Zakona).

- uz predlog zakona o budžetu države Skupštini se dostavljaju predlozi finansijskih planova sa planom rada za narednu godinu nezavisnih regulatornih tijela, na usvajanje (čl. 36 st. 2 Zakona);
- nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu, odnosno stanju za prethodnu godinu i određuje predstavnika nezavisnog regulatornog tijela koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri. Predlog finansijskog izvještaja i akt o određivanju predstavnika nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela dostavlja Ministarstvu finansija do 30. aprila tekuće godine (čl. 67. st. 2 i 3 Zakona).
- nezavisna regulatorna tijela dužna su da dostavljaju finansijske izvještaje Ministarstvu finansija u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo finansija (čl. 70 Zakona).

Zakon ne propisuje obavezu nezavisnih regulatornih tijela da razliku primitaka u odnosu na izdatke na kraju budžetskog perioda transferišu na poseban račun kod Centralne banke u cilju investiranja (čl. 61 st. 1 starog Zakona o budžetu). Sa druge strane, imajući u vidu obavezu prenosa razlike prihoda i rashoda Agencije u Budžet Crne Gore (izmjena Zakona o elektronskim medijima iz 2013. godine), ni ova obaveza Agencije se suštinski nije promijenila.

Usvajanje ovakvog Zakona još jedna je potvrda nespremnosti Vlade i Skupštine Crne Gore da suštinski razmotre ulogu nezavisnog regulatornog tijela za oblast AVM usluga. I dalje se u potpunosti zanemaruju činjenice da:

- Agencija se ne finansira iz budžeta države, pa planiranje i raspolaganje njenim prihodima ne treba vezivati za pripremu ili realizaciju budžeta države;
- Obavezu Agencije da višak prihoda nad rashodima prenosi u budžet države ne prati bilo kakva obaveza da se ta sredstva usmjere (ako ne u aktivnosti Agencije) onda bar u aktivnosti čiji bi cilj bio realizacija projekata u oblasti medija (pomoć medijima, poboljšanje medijske pismenosti,...);
- Praćenje i razmatranje efikasnosti rada Agencije u sprovođenju Zakona o elektronskim medijima i ukupne medijske politike nema nikakve veze sa procesom pripreme, planiranja ili usvajanja budžeta ili završnog računa budžeta. Saglasno tome, nema nikakvog opravdanja da se usvajanje planova i izvještaja Agencije vezuje za ove aktivnosti Vlade odnosno Skupštine. Time se samo potvrđuje odsustvo spremnosti Vlade Crne Gore da se ozbiljno pozabave formulisanjem i implementacijom održive i sveobuhvatne medijske politike u Crnoj Gori;
- Navedena rješenja je Evropska komisija prepoznala kao mjere kojima je „...**dovedena u pitanje nezavisnost audiovizuelnog regulatora**“. Naime, u Izvještaju o napretku Crne Gore za 2012. godinu se kaže: „Nedavnim izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima dovedena je u pitanje nezavisnost audiovizuelnog regulatora“ (2.2. Ljudska prava i zaštita manjina)“. U izvještaju se takođe kaže „**usvojene su izmjene i dopune Zakona o elektronskim medijima prema kojima je Agencija za elektronske medije dužna da dostavi svoje operativne i finansijske planove i izvještaje Skupštini na odobrenje. Ovim se jasno podriva nezavisnost Agencije**“ (4.10. Poglavlje 10: Informativno društvo i mediji).
- Što se tiče obaveze prenosa viška prihoda nad rashodima Agencije u državni budžet, u Izvještaju Evropske komisije o napretku za 2013. godinu navedeno je: „**Skupština nastavlja da podriva nezavisnost Agencije za elektronske medije**“ (4.10. Poglavlje 10: Informativno društvo i mediji).

5. Izmjene Zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore

U toku 2014. godine Ministarstvo kulture pristupilo je izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore („Sl.list CG“, br. 79/08 i 45/12) u cilju usklađivanja zakona kojim se reguliše rad javnog emitera RTCG sa pravilima državne pomoći u oblasti javnih radio-difuznih usluga. Navedeno proizilazi iz obaveze Crne Gore da u okviru pregovaračkog poglavlja 8 – Konkurencija, implementira pravila o državnoj pomoći za javne emitere, saglasno Saopštenju Evropske komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radio-difuzne usluge (2009/C 257/1).

Prepoznajući ulogu Agencije za elektronske medije u dijelu kreiranja i implementacije pravnog okvira za rad pružalaca AVM usluga i uspostavljanje dobre prakse u ovoj oblasti, predstavnici Agencije su učestvovali u radu radne grupe. Takođe, aktivno su učestvovali na skupu koji je, u organizaciji Ministarstva kulture Crne Gore i OEBS-a, održan u okviru javne rasprave o Nacrtu Zakona 17. novembra 2014.godine u Podgorici.

Mišljenjem na Nacrt navedenog zakona data je podrška predlogu izmjena i iskazano očekivanje da će se istim unaprijediti dalji razvoj nacionalnog javnog emitera. Posebno je ukazano da:

- teška finansijska situacija u RTCG, kao i u lokalnim javnim emiterima, zahtijeva izmjene prije svega *lex specialis* Zakona o elektronskim medijima, a zatim i Zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore, sve sa ciljem da se utvrdi stabilan model koji bi dugoročno obezbijedio finansijsku održivost javnih emitera i usklađenost sa Preporukom (96) 10 o garantovanju nezavisnosti javnog servisa radio-difuzije. Time bi, u krajnjem, pojačali efikasnost, profesionalizam i nezavisnost javnih emitera, koji još uvijek nijesu u potpunosti ostvareni upravo zbog problema finansijske održivosti.
- rješenja koja se formulišu za RTCG treba posmatrati i kao osnovu koja bi se analogno mogla primijeniti na lokalne javne emitere (čija su pozicija, prava i obaveze sistemski, kao i RTCG, regulisani Zakonom o elektronskim medijima). Ovo naročito jer problem finansijske održivosti, koji već duži period prati nacionalnog javnog emitera RTCG, istovremeno predstavlja i problem lokalnih javnih emitera.
- predloženim izmjenama i dopunama na značajno drugačiji i detaljniji način definišu se prava i obaveze javnog nacionalnog emitera, kao pružaoca specifičnih javnih usluga, vezane za ispunjavanje pravila o korišćenju sredstava koja imaju karakter državne pomoći. Imajući u vidu da je slično rješenje već postojalo u Zakonu o radio-difuziji, te da je najslabija karika u dosadašnjim modelima finansiranja RTCG bila zapravo dosljedna implementacija, ukazano je da izmjenama i dopunama posebnu pažnju

“Predložene izmjene i dopune ne uzimaju u obzir evropske standarde koji se odnose na finansiranje javnih servisa niti pravila i kriterijume sadržane u Saopštenju. S obzirom na sadašnju finansijsku situaciju RTCG, neophodno je osigurati odgovarajući stabilan način finansiranja koji bi omogućio efikasno vršenje uloge javnog servisa (u obimu i pod uslovima propisanim zakonom i pravilima o trošenju državnih subvencija), te tehnološki i programski razvoj RTCG u skladu sa komunikacionim i informacionim potrebama građana Crne Gore”.

Izvod iz komentara

Dr Sandra Bašić Hrvatinić, ekspert OEBSa

treba posvetiti mehanizmima koji će garantovati ispunjenje obaveza ugovornih strana kao i mehanizme koji će se aktivirati ukoliko dođe do značajnog odstupanja od dogovorenog.

- kako je izmjenama i dopunama predviđeno da RTCG može obavljati i komercijalne usluge, neophodno je propisati da prihodi i troškovi vezani za obavljanje tih usluga moraju biti razdvojeni od prihoda i rashoda vezanih za pružanje javnih usluga RTCG. Jer, obavljanje komercijalne djelatnosti od strane RTCG, ima za posljedicu dodatne finansijske rashode koji se ne mogu finansirati iz javnih prihoda (npr. plaćanje naknade AEM-u, RDC-u za korišćenje resursa i to u visini procentualnog iznosa dijela prihoda ostvarenog od komercijalnih usluga);
- zakonska rješenja koja se odnose na pitanja kontrole realizacije zaključenog ugovora kao i utroška sredstava iz zaključenog ugovora, pitanje prekomjerno utrošenih sredstava kao i pitanje nadzornog organa koji bi kontrolisao rad RTCG (kontrola dokumentacije koja se odnosi na pružanje javne usluge, kontrola korišćenja državnih subvencija i dr.), zahtijevaju dodatna poboljšanja.

U svom mišljenju Agencija je jasno ukazala da je pitanje održivog, stabilnog i predvidivog izvora finansiranja RTCG jedan od značajnih faktora uspješne implementacije ovog zakona u cjelini, te da je, po tom osnovu, neophodno sve izvore finansiranja što jasnije precizirati kako u opisu tako i obimu. Samo na taj način, u toku implementacije, neće biti nejasnoća i samim tim nemogućnosti realizacije zaključenog ugovora.

Značajan dio sugestija koje je dala Agencija su usvojene. Usvajanje izmjena i dopuna ovog zakona očekuje se u prvoj polovini 2015. godine. Prema Predlogu Zakona koji je Vlada Crne Gore, u decembru 2014. godine, uputila Skupštini Crne Gore, prvi privremeni ugovor kojim će na novi način biti regulisani prava i obaveze RTCG i Vlade Crne Gore, trebalo bi da bude pripremljen i usvojen u toku 2015. godine.

6. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga

Nakon javne rasprave, Savjet Agencije za elektronske medije je usvojio izmjene i dopune Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga⁸. Njime su:

- propisani **uslovi za utvrđivanje naknada za TV emitere koji će svoje programe emitovati posredstvom sistema digitalne zemaljske radio-difuzije**, kao i **povoljnosti za TV emitere ostvare pravo na pristup prvom nacionalnom multipleksu u toku trajanja simulkasta**. Agencija je prepoznala činjenicu da će prelazak sa analognog na digitalno TV emitovanje biti još jedan izazov za crnogorske TV emitere. S obzirom na dinamiku realizacije procesa, pokazala se opravdanom procjena Agencije da će simulkast početi tek krajem 2014. godine i trajati do sredine juna sljedeće godine (do kada su izdata odobrenja svim TV emiterima).

To je značilo da će svi, ili bar većina emitera, koristiti analogne radio-difuzne frekvencije za emitovanje programa. Sa druge strane, u istom periodu mogli bi da ostvare pravo i počnu koristiti usluge multipleks operatora (RDC) tj. digitalnog emitovanja programa. Prema Zakonu o digitalnoj radio-difuziji (član 12), u periodu simulkasta, emiteri na određenoj emisionoj lokaciji⁹, koji su stekli pravo na pristup multipleksu, oslobađaju se plaćanja usluge

⁸ "Sl. list Crne Gore", br. 38/14.

⁹ Pod tim se smatraju se lokacije za koje je emiter dobio odobrenje za emitovanje u analognoj tehnologiji.

prava na pristup multipleksu, operatoru multipleksa prve mreže. Zakon ne predviđa takvu ili sličnu povoljnost kad je u pitanju naknada za emitovanje koja se plaća Agenciji.

Prema Zakonu o elektronskim medijima (član 3 al. 3 i 4), uređivanje odnosa u oblasti AVM usluga zasniva se na načelima uravnoteženog razvoja javnih i komercijalnih pružalaca AVM usluga, kao i slobodnog i ravnopravnog pristupa svim AVM uslugama. Imajući to u vidu, Agencija je sagledala opravdanost mjera koje će taj prelazak olakšati i doprinijeti efikasnijem sprovođenju ovog važnog procesa. Uvažavajući sve navedeno, Savjet Agencije je usvojio izmjenu Pravilnika kojom je propisano da emiteri koji steknu pravo na pristup prvom nacionalnom multipleksu (čiji je operator RDC), ne plaćaju naknadu za emitovanje posredstvom digitalne radio-difuzije do 17. Juna 2015. godine.

- **definisane nove povoljnosti za emitovanje programa na sjeveru Crne Gore.** Duži period Agencija je pokušavala da izađe u susret emiterima kako bi se ublažili efekti teških ekonomskih uslova u kojima posluje veliki broj emitera, a posebno onih na sjeveru. Takođe, sve je veći broj emitera koji zbog neodrživosti odustaju (ili razmatraju tu mogućnost) od radio-difuznih frekvencija na sjeveru i time utiču na smanjivanje već skromne ponude lokalnih radio i TV sadržaja. Emiteri su se u više navrata obraćali Agenciji sa molbama da razmotri mogućnost uvođenja olakšica za emitovanje programa na sjeveru Crne Gore. Finansijskim planom Agencije za 2014. godinu vrijednost Koeficijenta A, koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2014. godinu, privremeno je utvrđena u iznosu od 1,487.50 €. To je za 30% manje u odnosu na vrijednost ovog koeficijenta iz 2013. godine, odnosno 40.5% manje u odnosu na nivo iz 2012. godine. Ovo umanjeno je bilo privremenog karaktera i predstavljalo je mjeru koja je trebalo da doprinese prevazilaženju teškoća sa kojima se suočavaju emiteri u Crnoj Gori u vremenu krize. Imajući sve ovo u vidu, usvojena izmjena Pravilnika predstavlja dodatno umanjeno naknada za sve emitere (a ne samo one sa nacionalnim pokrivanjem), koji emituju program posredstvom analogne ili digitalne zemaljske radio-difuzije. Predmetne izmjene pravilnika donose olakšice za sve emitere koji svoje programe emituju u opštinama na sjeveru Crne Gore, kroz uvođenje dodatnih popusta u iznosu od 20% za emitovanje programa u više opština i to za analognu televiziju i FM radio, kao i za buduće regionalne emitere digitalne zemaljske radio-difuzije. Ranija verzija pravilnika uključivala je popuste samo za emitere koji svoje programe emituju u više od deset opština i čija zona servisa uključuje opštine na sjeveru Crne Gore.
- obezbijeđeno **usaglašavanje sa Planom raspodjele radio-difuznih frekvencija** kojim su opredijeljene frekvencije za lokacije Jejevica (opština Berane), Petnjica (opština Petnjica), Tvrdiš i Gradac (opština Pljevlja), Tuzi i Vrela Ribnička (opština Podgorica).
- obezbijeđeno **usaglašavanje vrijednosti koeficijenata atraktivnosti** (jedan od parametara za utvrđivanje godišnje naknade za AVM usluge) sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave ("Sl. list CG", br. 61/13 od 30.12.2013). Njime je utvrđena Lista stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave za period 2010 - 2012. godine, na osnovu koje se može utvrditi da je došlo do promjene vrijednosti ovog parametra u odnosu na one sadržane u Pravilniku Agencije usvojenom 2011. godine. Saglasno tome, izvršeno je usaglašavanje Pravilnika Agencije kako bi model za utvrđivanje godišnjih naknada za emitovanje na realniji i objektivniji način prepoznao faktor razvijenosti opština.

7. Ostvarivanje kvota za evropska audiovizuelna djela i nezavisna audiovizuelna djela

Nakon sprovođenja javne rasprave, Savjet Agencije za elektronske medije je usvojio dva pravilnika kojima su definisani minimalni uslovi koje TV emiteri sa nacionalnim pokrivanjem moraju ispuniti kako bi postigli definisane kvote za evropska audiovizuelna djela i nezavisna audiovizuelna djela.

Dana 15. novembra 2014. godine, stupili su na snagu:

- **Pravilnik o minimalnim programskim kvotama za evropska audiovizuelna djela**, kojim su propisani uslovi za povećavanje obima učešća ovih djela u godišnjem vremenu emitovanja TV emitera sa nacionalnim pokrivanjem i promociju proizvodnje i pristupa evropskim djelima kroz audiovizuelne medijske usluge na zahtjev. Zakonom o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da obezbijedi da evropska audiovizuelna djela čine najmanje 51% njegovog godišnjeg vremena emitovanja. Takođe je propisano da je emiter, koji ne postigne navedeni obim učešća evropskih djela, dužan da svake godine poveća učešće tih djela u odnosu na prošlu godinu, pri čemu najmanji početni obim ovih djela ne može biti manji od 5% godišnjeg vremena emitovanja. Ovaj Pravilnik propisuje i način na koji su pružaoci audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev (KDS/MMDS/DTH/IPTV operatori) dužni da, kroz svoje usluge prijema programskih sadržaja po zahtjevu (»Video on demand«), promovišu proizvodnju i pristup evropskim djelima.
- **Pravilnik o minimalnim programskim kvotama za nezavisna audiovizuelna djela**, kojim su propisani uslovi za povećavanje obima učešća ovih djela u godišnjem vremenu emitovanja TV emitera sa nacionalnim pokrivanjem. Zakonom o elektronskim medijima propisano je da njihovo učešće mora iznositi najmanje 10%, te da emiter, koji ne postigne navedeni obim učešća ovih djela, mora svake godine povećavati to učešće u skladu sa uslovima koje propisuje Savjet Agencije.

Kako je Savjetu Agencije Zakonom propisano pravo da definiše bliže uslove za povećavanje obima učešća obje vrste pomenutih djela, usvajanjem ova dva pravilnika definisani su minimalni uslovi koje TV emiteri moraju ispuniti kako bi postigli definisane kvote u roku od pet godina.

Pravilnici su objavljeni na veb sajtu Agencije kao i u „Službenom listu Crne Gore“, broj 47/14 od 07.11.2014. godine.

8. Unapređenje kadrovskih resursa Agencije

U cilju jačanja kadrovskih kapaciteta Agencije za elektronske medije, na predlog direktora Agencije, Savjet Agencije za elektronske medije usvojio je **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta** u Agenciji za elektronske medije (akt br. 01–845 od 29.07.2014.godine).

Saglasno usvojenim izmjenama **povećan je broj izvršilaca za dva radna mjesta u Sektoru za monitoring** i to za analitičara programa radio emitera i analitičara programa tv emitera. U Agenciji je sada sistematizovano i popunjeno ukupno 19 radnih mjesta, uključujući mjesto direktora.

Zaposleni koji su raspoređeni na nova radna mjesta već su bili u radnom odnosu u Agenciji (prvo kao pripravnici a zatim na određeno vrijeme) i isti su već obučeni da se bez odlaganja uključe u kvalitetno obavljanje poslova Sektora za monitoring.

Povećanje sistematizovanih radnih mjesta sprovedeno je samo u Sektoru za monitoring, čiji rad predstavlja okosnicu rada Agencije. U prethodnom periodu potreba za povećanim brojem izvršilaca prevazilažena je angažovanjem lica na određeno vrijeme (pripravnika). Uprkos potrebi koja je postojala već niz godina, zbog nepovoljne finansijske situacije u kojoj se Agencija nalazila, odluka o povećanju broja izvršilaca je odlagana. Cijeneći da su uspostavljeni stabilni izvori finansiranja, a da potrebe redovnih obavljanja poslova to neodložno zahtijevaju, direktor i Savjet Agencije su se odlučili za povećanje broja stalno angažovanih lica u Agenciji, odnosno Sektoru za monitoring.

Da je ukupni kapacitet za ispunjavanje zadatka Agencije osnažen, naročito njen kapacitet za monitoring, ukazano je i u Izveštaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu.

Takođe, u toku 2014.godine Agencija je angažovala pripravnike (dva pripravnik sa VSS) koji su zaposleni na poslovima vezanim za elektronsko arhiviranje dokumentacije koja se odnosi na desetogodišnji period rada Agencije (2003 - 2013).

Nakon usvajanja izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, donesen je i novi Pravilnik o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske medije, br. 02-878 od 05.08.2014.godine.

Svi pomenuti akti su dostupni na veb sajtu Agencije www.ardcg.org.

9. Imenovanje dva člana Savjeta Agencije

U decembru 2014. godine istekao je četvorogodišnji mandat članova Savjeta Agencije čiji su ovlašćeni predlagači bili nevladine organizacije iz oblasti medija (Budimir Damjanović) i Crnogorski P.E.N. Centar (Mladen Lompar)¹⁰. Zakonom o elektronskim medijima, u članu 24, propisano je da postupak imenovanja člana Savjeta pokreće radno tijelo Skupštine objavljivanjem javnog poziva ovlašćenim predlagačima, najmanje šest mjeseci prije isteka mandata postojećem članu Savjetu.

Saglasno tome, 25. avgusta 2014. godine upućen je javni poziv ovlašćenim predlagačima (nevladine organizacije iz oblasti medija - za jednog člana i P.E.N. Centar - za jednog člana). Na 46. sjednici Administrativnog odbora Skupštine Crne Gore održanoj 01. decembra utvrđen je Predlog liste o imenovanju dva člana Savjeta Agencije za elektronske medije po ovlašćenim predlagačima i predloženo Skupštini da se imenuju Darko M. Ivanović, kandidat nevladinih organizacija iz oblasti medija i Mladen Lompar, kandidat Crnogorskog P.E.N. Centra.

Na četvrtoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2014. godini, 16. decembra 2014. godine, Skupština Crne Gore je donijela Odluku o imenovanju dva člana Savjeta Agencije za elektronske medije. Za članove savjeta imenovani su Darko M. Ivanović, kandidat nevladinih organizacija iz oblasti medija, i Mladen Lompar, kandidat Crnogorskog P.E.N. Centra.

ČLANOVI SAVJETA AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

- **Ranko Vujović**, kandidat udruženja komercijalnih emitera, Predsjednik Savjeta
- **Dr Zdravko Uskoković**, kandidat Univerziteta
- **Zlatko Vujović**, kandidat nevladinih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda
- **Mladen Lompar**, kandidat Crnogorskog P.E.N. centra
- **Darko Ivanović**, kandidat nevladinih organizacija iz oblasti medija

¹⁰ Odluka Skupština Crne Gore o imenovanju članova Savjeta Agencije za elektronske medije ("Sl. list CG", br. 74/10 od 17.12.2010.g.).

NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Aktivnosti koje su obilježile 2014. godinu su priprema i sprovođenje dva javna konkursa za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa i javnog konkursa za dodjelu prava na pristup kapacitetu multipleksa prve DVB-T2 mreže sa nacionalnim pokrivanjem (MUX 1).

Velikom broju TV emitera odobrenja za emitovanje su izdata sa rokom važenja do 17. juna 2015. godine. Kako bi blagovremeno sproveli sve neophodne radnje za njihovo produženje i izmjene, Agencija je u drugoj polovini 2014. godine intenzivirala komunikaciju sa tom grupom emitera i pozvala ih da pokrenu postupak za produžavanje izdatih odobrenja. Zbog već objašnjenih problema u realizaciji procesa prelaska sa analognog na digitalno TV emitovanje, za značajan broj TV emitera ovaj proces biće završen tek u toku 2015. godine.

1. Javni konkursi za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa

Agencija za elektronske medije je u toku 2014. godine sprovela dva javna konkursa za dodjelu prava na korišćenje radio-difuznih frekvencija za FM radio (u julu i oktobru).

*

* *

Savjet Agencije za elektronske medije je, na sjednici održanoj 29.07.2014.godine, usvojio **Odluku o raspisivanju prvog javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa**¹¹ kao i Odluku o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijava.

Bile su raspisane 44 frekvencije za FM radio u opštinama Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Gusinje, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Petnjica, Plav, Pljevlja, Plužine, Podgorica, Rožaje, Tivat, Ulcinj i Žabljak.

Frekvencije su prvenstveno bile namijenjene za komercijalne emitere, dok su zainteresovana lica, ukoliko ispunjavaju zakonom propisane uslove, mogla konkurisati za dobijanje statusa neprofitnog emitera. U tom slučaju, bilo je predviđeno da prednost za dodjelu prava na emitovanje opšteg radijskog programa imaju podnosioci prijava za sticanje statusa neprofitnog emitera.

Prepoznajući specifičnosti kao i strukturu zakonom propisanih programskih obaveza za neprofitne emitere, Konkursom i usvojenom Metodologijom bodovanja detaljno su propisani različiti kriterijumi i način bodovanja prijava kako za komercijalne emitere (postojeće i nove), tako i za neprofitne emitere.

NEPROFITNI EMITERI

- *Status neprofitnog emitera utvrđuje Savjet Agencije prilikom donošenja odluke o dodjeli prava na emitovanje.*
- *Neprofitni emiteri mogu biti samo obrazovne ustanove, vjerske, studentske, učeničke i nevladine organizacije registrovane najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva za sticanje statusa neprofitnog emitera.*

*Član 72
Zakona o elektronskim medijima*

¹¹ Odluka o raspisivanju javnog konkursa je objavljena 30.07.2014.god. na veb sajtu Agencije (www.ardcg.org), u dnevnom listu „Pobjeda“ i u „Službenom listu Crne Gore“, br. 33/14.

Na javni konkurs podnijeto je trinaest blagovremenih prijava, od kojih je deset prijava bilo potpuno dok su tri prijave bile nepotpune. Savjet Agencije je, saglasno članu 101 stav 5 alineja 1 Zakona o elektronskim medijima, objavio Spisak podnosilaca prijava čije su prijave potpune i podnijete u predviđenom roku¹² i pojedinačnim zaključcima odbacio nepotpune prijave.

Osam prijava se odnosilo na zahtjeve za dodjelu frekvencija za komercijalne emitere, dok su se dvije prijave odnosile na zahtjeve za dodjelu frekvencija i sticanje statusa neprofitnih emitera (NVO „Kulturni centar Homer“ i NVO „Udruženje Roma Crne Gore“).

Imajući u vidu da je za određene frekvencije podnešeno više potpunih prijava, Savjet Agencije je analizirao podnešene prijave i sačinio uporedni pregled ostvarenih bodova saglasno Odluci o kriterijumima i metodologiji bodovanja.

Savjet Agencije posebnu pažnju je posvetio prijavama koje su se odnosile na zahtjeve za sticanje statusa neprofitnog emitera.

Članom 72 stav 4 Zakona o elektronskim medijima propisane su obaveze vezane za programsku strukturu za neprofitne emitere. Naime, Zakon predviđa da je neprofitni emiter onaj koji dnevno objavljuje najmanje 50% sopstvene proizvodnje informativnih, kulturnih, obrazovnih i zabavnih sadržaja, pri čemu najmanje 25% dnevne produkcije mora služiti zadovoljavanju informativnih, obrazovnih, naučnih, stručnih, umjetničkih, kulturnih i drugih potreba javnosti.

Imajući to u vidu, nakon detaljne analize podnešenih prijava sa pratećom dokumentacijom, konstatovano je da bi realizacijom programskih osnova i programskih šema ovi subjekti ostvarili:

- NVO „Kulturni centar Homer“ - 26,93% sopstvene proizvodnje informativnih, kulturnih, obrazovnih i zabavnih sadržaja
- NVO „Udruženje Roma Crne Gore“ – 36,06% sopstvene proizvodnje informativnih, kulturnih, obrazovnih i zabavnih sadržaja.

Kako je to ispod propisanog praga od 50% sopstvene proizvodnje, Savjet Agencije je konstatovao da ni jedan od njih ne ispunjava uslov za sticanje statusa neprofitnog emitera, propisan članom 72 stav 4 Zakona o elektronskim medijima.

Imajući to u vidu, u nastavku postupka donošenja oduke po javnom konkursu, prijave NVO „Kulturni centar Homer“ i NVO „Udruženje Roma Crne Gore“ su bodovane prema kriterijumima za komercijalne emitere.

Nakon razmatranja potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs, u skladu sa kriterijumima iz javnog konkursa i Odluci o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijava, Savjet je donio Rješenje o dodjeli prava na emitovanje.¹³

Pravo na emitovanje je dobilo devet pravnih lica, a dodijeljeno je devetnaest frekvencija u opštinama Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Kolašin, Kotor, Pljevlja, Plužine, Podgorica, Tivat, Ulcinj i Žabljak.

Savjet je odbio zahtjev privrednog društva „Jumedia mont“ d.o.o. za dodjelu frekvencije 104,3MHz na lokaciji Spas, opština Budva jer nije bilo prvorangirano prema broju bodova za tu frekvenciju.

Među subjektima kojima su dodijeljene frekvencije, nalazilo se osam već postojećih emitera koji su proširili zone emitovanja (**Radio Homer, Radio Adriatic, Radio Star FM, Radio Delfin, Radio D Plus, Radio Dux, Radio F, Radio TDI**).

¹² Spisak podnosilaca prijava čije su prijave potpune i podnijete u predviđenom roku broj 01-947 od 08.09.2014. godine.

¹³ „Sl.list Crne Gore“, br. 41/14.

Osim toga, pravo na frekvenciju i **status komercijalnog emitera dobila** je i NVO „Udruženje Roma Crne Gore“ iz Podgorice, koja će emitovati radijski program „**Romski Radio**“ na teritoriji Podgorice.

Zbog činjenice da nije iskazano interesovanje, odnosno nije bilo potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs, Savjet Agencije nije dodijelio 25 frekvencija.

Odluka Savjeta Agencije o dodjeli prava na emitovanje radijskih programa, kao i svi ostali dokumenti vezani za sprovođenje javnog konkursa raspisanog 30.07.2014. godine dostupni su na veb sajtu Agencije www.ardcg.org.

*

* *

Zbog interesovanja postojećih emitera i subjekata zainteresovanih za pokretanje novih radijskih programa, Savjet Agencije za elektronske medije je, na sjednici održanoj 30.10.2014.godine, usvojio Odluku o **raspisivanju drugog javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa**¹⁴ kao i Odluku o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijave na javni konkurs za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa, raspisan 30.10.2014.god.

Bilo je raspisano 26 frekvencija za FM radio u opštinama Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Petnjica, Plav, Pljevlja, Plužine, Podgorica, Rožaje, Ulcinj i Žabljak.

Tokom postupka konkursa podnijeto je sedam blagovremenih i potpunih prijava, od kojih je dvije podnio isti emiter („MD Company“ d.o.o./Radio D plus). Savjet Agencije je, saglasno članu 101 stav 5 alineja 1 Zakona o elektronskim medijima, objavio Spisak podnosilaca prijave čije su prijave potpune i podnijete u predviđenom roku¹⁵.

Četiri prijave su se odnosile na zahtjeve za dodjelu frekvencija za komercijalne emitere, dok se jedna prijava odnosila na zahtjev za dodjelu frekvencija i dobijanje statusa neprofitnog emitera (Mešihat Islamske zajednice u Crnoj Gori) i jedna prijava koja se odnosi samo na zahtjev za dobijanje statusa neprofitnog emitera (NVO „Kulturni centar Homer“).

Nakon razmatranja potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs, u skladu sa kriterijumima iz javnog konkursa i Odluci o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijave, Savjet je donio Rješenje o dodjeli prava na emitovanje¹⁶.

Pravo na emitovanje je dobilo šest pravnih lica, a dodijeljeno je sedamnaest frekvencija u opštinama Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Petnjica, Plav, Podgorica, Rožaje, Ulcinj i Žabljak.

Među subjektima kojima su dodijeljene frekvencije, nalazila su se dva već postojeća emitera koji su **proširili zone emitovanja (Cool Radio i Radio D Plus)**.

Osim toga, pravo na frekvenciju i **status komercijalnog emitera** dobili su: „**XL Radio**“ za teritoriju Podgorice i „**Best Radio**“ za teritorije opština Nikšić i Ulcinj.

Status neprofitnog emitera dobio je postojeći emiter NVO „Kulturni centar Homer“ iz Podgorice koji emituje radijski program „**Radio Homer**“ na teritoriji Podgorice. Takođe, **pravo na frekvencije i status neprofitnog emitera dobio** je „Mešihat Islamske zajednice u Crnoj Gori“ iz Podgorice, koji će emitovati radijski program „**Radio Fatih**“ na teritoriji Berana, Bijelog Polja, Gusinja, Petnjice, Plava, Podgorice, Rožaja i Ulcinja.

¹⁴ Odluka o raspisivanju javnog konkursa je objavljena 30.10.2014.god. na veb sajtu Agencije (www.ardcg.org), u dnevnom listu „Pobjeda“ i u „Službenom listu Crne Gore“, br. 47/14.

¹⁵ Spisak podnosilaca prijave čije su prijave potpune i podnijete u predviđenom roku broj 01-1533 od 09.12. 2014. godine.

¹⁶ „Sl.list Crne Gore“, br. 53/14.

Zbog činjenice da nije iskazano interesovanje ili su podnosiocima blagovremenih i potpunih prijava na istim ili drugim lokacijama u istoj opštini već dodijeljene druge frekvencije, Savjet Agencije nije dodijelio devet frekvencija.

Odluka Savjeta Agencije o dodjeli prava na emitovanje radijskih programa, kao i svi ostali dokumenti vezani za sprovođenje javnog konkursa raspisanog 30.10.2014. godine dostupni su na veb sajtu Agencije www.ardcg.org.

*

* *

Na sjednici održanoj 30.10.2014.godine, Savjet Agencije za elektronske medije je usvojio Odluku o raspisivanju **javnog konkursa za dodjelu prava na pristup multipleksu za prvu mrežu sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore (prvi multipleks / MUX 1)**¹⁷ i Odluku o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijave na javni konkurs za dodjelu prava na pristup kapacitetu multipleksa prve DVB-T2 mreže sa nacionalnim pokrivanjem – MUX, raspisan 30.10.2014.god.

Prvi multipleks je obuhvatio sve četiri alotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju i to kanal 43 za alotmentu Bjelasica, kanal 35 - alotment Lovćen, kanal 24 - alotment Podgorica i kanal 49 - alotment Tvrdaš.

Odlukom o raspisivanju javnog konkursa raspisano je pravo na pristup kapacitetu multipleksa prve DVB-T2 mreže sa nacionalnim pokrivanjem (MUX 1) za devet emitera televizijskih programa.

Pravo na pristup kapacitetu MUX 1 prvenstveno je bilo namijenjeno za komercijalne emitere, dok su zainteresovana lica, ukoliko ispunjavaju zakonom propisane uslove, mogla konkurisati za dobijanje statusa neprofitnog emitera. U tom slučaju bilo je predviđeno da prednost za dodjelu prava na emitovanje opšteg televizijskog programa imaju podnosioci prijave za sticanje statusa neprofitnog emitera.

Na javni konkurs podnijete su tri blagovremene i potpune prijave (Pink M Company d.o.o., AST d.o.o. i Televizija Vijesti d.o.o.). Savjet Agencije je, saglasno članu 101 stav 5 alineja 1 Zakona o elektronskim medijima, objavio spisak podnosilaca prijave čije su prijave potpune i podnijete u predviđenom roku.

Nakon razmatranja potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs, u skladu sa kriterijumima iz javnog konkursa i kriterijumima i metodologijom bodovanja prijave, Savjet Agencije je donio Rješenje o dodjeli prava na emitovanje.¹⁸

Pravo na emitovanje opšteg komercijalnog televizijskog programa posredstvom multipleksa dobila su tri postojeća emitera (**TV Pink M, Prva TV i TV Vijesti**).

Savjet Agencije je konstatovao da za dodjelu prava na pristup kapacitetu MUX 1 za šest emitera televizijskih programa nije iskazano interesovanje te da ta prava nijesu dodijeljena.

Odluka Savjeta Agencije o dodjeli prava na pristup kapacitetu multipleksa prve DVB-T2 mreže sa nacionalnim pokrivanjem, kao i svi ostali dokumenti vezani za sprovođenje javnog konkursa raspisanog 30.10.2014. godine dostupni su na veb sajtu Agencije www.ardcg.org.

¹⁷ Odluka o raspisivanju javnog konkursa je objavljena 30.10.2014.god. na veb sajtu Agencije (www.ardcg.org), u dnevnom listu „Pobjeda“ i u „Službenom listu Crne Gore“, br. 47/14.

¹⁸ „Sl.list Crne Gore“, br. 53/14.

2. Izdavanje novih odobrenja za emitovanje

Saglasno Odluci Savjeta Agencije po osnovu prvog javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa koji je raspisan u julu 2014. godine, direktor Agencije za elektronske medije je nevladinoj organizaciji „Udruženje Roma Crne Gore“ iz Podgorice **izdao Odobrenje za emitovanje radijskog programa „Romski Radio“** na radio-difuznoj frekvenciji 97.00 MHz (lokacija Vrela Ribnička, Podgorica).

Po osnovu realizacije Odluke Savjeta Agencije na drugom javnom konkursu za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa (raspisan krajem oktobra 2014. godine), direktor Agencije je **izdao odobrenja za emitovanje sljedećih radijskih programa:**

- **Nevladinoj organizaciji „Stereotip“** iz Podgorice, emiteru „**XL Radio**“¹⁹, na radio-difuznoj frekvenciji 93.30 MHz (lokacija Sjenica, Podgorica).
- **Privrednom društvu „Amarty“ d.o.o.** iz Bara, emiteru „**Best Radio**“ na radio-difuznim frekvencijama: 106.30 MHz (lokacija Suđina Glava/Tović, Nikšić) i 92.70 MHz (lokacija Pinješ, Ulcinj).
- **Mešihatu Islamske zajednice u Crnoj Gori**, emiteru „**Radio Fatih**“ na radio-difuznim frekvencijama: 98.20 MHz (lokacija Jejevica, Berane); 96.60 MHz (lokacija Obrov, Bijelo Polje), 88.40 MHz (lokacija Gusinje, Gusinje), 106.00 MHz (lokacija Petnjica, Petnjica), 90.90 MHz (lokacija Plav/Kofiljača, Plav), 92.50 MHz (lokacija Sjenica, Podgorica), 88.60 MHz (lokacija Bandžovo Brdo, Rožaje) i 104.00 MHz (lokacija Možura, Ulcinj).

3. Izmjene postojećih odobrenja za emitovanje

Zbog odluke emitera da odustanu od daljeg korišćenja dodijeljenih radijskih frekvencija, u prvom kvartalu 2014. godine Agencija je, nakon dobijanja pisanih obavještenja, donijela tri rješenja **o izmjeni odobrenja za emitovanje radijskih programa** i to:

- Odobrenja za emitovanje „**Radio Corona**“, izdatog privrednom društvu „M-Corona“ d.o.o., jer je odustalo od daljeg korišćenja FM frekvencija za lokacije Spas i Možura. Tom prilikom emiter je odustao i od emitovanje programa posredstvom usluge „Crnogorskog telekoma“ - „Extra TV“.
- Odobrenja za emitovanje „**Radio Elmag**“, izdatog privrednom društvu „Radio Elmag“ d.o.o., jer je odustalo od daljeg korišćenja tri FM frekvencije za lokacije Kurilo, Katuničko Brdo i Tvrdlaš.
- Odobrenja za emitovanje „**Radio Prva**“, izdatog privrednom društvu „AST“ d.o.o., jer je odustalo od daljeg korišćenja frekvencije dodijeljene za lokaciju Balj, opština Andrijevića.

Takođe, tokom 2014. godine Agencija je donijela dva rješenja **o izmjeni odobrenja za emitovanje televizijskih programa**, jer je emiter obavijestio Agenciju da odustaje od daljeg korišćenja dodijeljenih TV kanala, i to u slučaju:

- Odobrenja za emitovanje „**TV Corona**“, izdatog privrednom društvu „M-Corona“ d.o.o., jer je u januaru 2014. godine obavijestio Agenciju da odustaje od daljeg korišćenja dodijeljenog TV kanala na lokaciji Volujica, opština Bar. Time je emiter u potpunosti odustao od korišćenja

¹⁹ U februaru 2015. godine, emiter je promijenio naziv i identifikacioni znak medija u „City radio“.

radio-difuznih frekvencija za emitovanje programa i sada se njegov program emituje isključivo posredstvom usluge „Crnogorskog telekoma“ - „Extra TV“.

- Odobrenja za emitovanje „**Televizije Vijesti**“, izdatog privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o., jer je u septembru 2014. godine obavijestio Agenciju da odustaje od daljeg korišćenja tri TV kanala za emitovanje sa lokacija Spas, Babac i Ostrog.
- Odobrenja za emitovanje „**NTV Montena**“, izdatog privrednom društvu „TV Comm“ d.o.o., jer je u oktobru 2014. godine obavijestio Agenciju da odustaje od daljeg korišćenja dodijeljenog TV kanala na lokaciji Sjenica, opština Podgorica tj. da želi da nastavi sa korišćenjem samo jednog kanala i to na lokaciji Podgorica-Ljubović, opština Podgorica.
- Odobrenja za emitovanje „**Televizije MBC**“, izdatog privrednom društvu „Blue Moon d.o.o. u stečaju“, jer je u oktobru 2014. godine obavijestio Agenciju da odustaje od daljeg korišćenja sedam od devet dodijeljenih TV kanala tj. da želi da nastavi sa korišćenjem samo dva kanala i to na lokaciji Sjenica, opština Podgorica i Danilovgrad i lokaciji Gornja Gorica, opština Podgorica.

4. Prenos odobrenja za emitovanje

U toku 2014.godine, saglasno Zakonu o elektronskim medijima, Savjet Agencije je dao saglasnosti za trajni prenos dva odobrenja za emitovanje i to:

- **prenos Odobrenja za emitovanje** radijskog programa „**Radio Plus**“ br. O-R-K-31 od 21.07.2011.g. sa komercijalnog emitera „North Sky“ d.o.o. iz Bijelog Polja na nevladinu organizaciju „Plus“ iz Bijelo Polja.
- **prenos Odobrenja za emitovanje** radijskog programa „**Radio City**“ br. O-R-K-07 od 21.07.2011.g. sa komercijalnog emitera „Radio City“ d.o.o. iz Podgorice na privredno društvo „HIT FM“ iz Podgorice.

Imajući u vidu da je naziv emitera - imaoca odobrenja podatak koji čini sastavni dio odobrenja, Agencija je donijela:

- Rješenje o izmjeni Odobrenja za emitovanje br. O-R-K-31 koje se sada odnosi na novog emitera nevladinu organizaciju „Plus“ d.o.o. iz Bijelog Polja i
- Rješenje o izmjeni Odobrenja za emitovanje br. O-R-K-07 koje se sada odnosi na novog emitera privredno društvo „HIT“ d.o.o. iz Podgorice.

Pored toga, Agencija je donijela Rješenje o **izmjeni Odobrenja za emitovanje „TV Boka“** br. O-R-K-22, zbog **promjene naziva imaoca odobrenja**: umjesto „Fanfula“ novi naziv je „**TV Boka**“ d.o.o.

5. Oduzimanje i prestanak odobrenja za emitovanje

Oduzimanje odobrenja

Članom 110 stav 1 alineje 1 i 7 Zakona o elektronskim medijima je propisano da će direktor Agencije rješenjem oduzeti odobrenje za emitovanje, u slučaju da emiter u skladu sa odobrenjem ne uplaćuje naknadu ili emiter iz neopravdanih razloga, duže od 10 dana neprekidno ili 15 dana sa prekidima u toku kalendarske godine, prekine emitovanje programa.

Imajući u vidu navedeno, Agencija za elektronske medije, je privrednom društvu „**Angel**“ d.o.o. iz **Bijelog Polja**, emiteru opšteg radijskog programa „**Radio Boom**“, oduzela Odobrenje za emitovanje O-R-K-05 (akt br.02-377 od 25.03.2014.godine). Prethodno, Agencija je ovom emiteru izrekla dva upozorenja zbog neplaćanja naknade za emitovanje. Emiter nije postupio po upozorenju i

nije izmirio prispjela potraživanja. Pored toga, na osnovu podataka kojim raspolaže Agencija za elektronske medije (Sektor za monitoring), ovaj emiter je duže od 10 dana prekinuo emitovanje programa.

Rješenjem direktora Agencije za elektronske medije o oduzimanju odobrenja za emitovanje (akt br.02-377 od 25.03.2014.godine), ovom privrednom subjektu je naloženo da u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja uplati iznos od 6,580.60 €, što predstavlja neizmireni dug po osnovu godišnje naknade za emitovanje.

Nakon isteka roka za plaćanje neizmirenih obaveza, Agencija je na osnovu Oglasa Privrednog suda u Podgorici o zaključenju stečajnog postupka nad dužnikom DOO "ANGEL" iz Podgorice („Sl. list CG“, br. 34/13) i uvida u Centralni registar privrednih subjekata, utvrdila da je ovo privredno društvo brisano zbog stečaja.

Članom 28 stav alineja 3 Pravilnika o obavljanju finansijskih i računovodstvenih poslova u Agenciji za elektronske medije propisano je da se otpis nenaplativih i zastarjelih potraživanja vrši ispravkom vrijednosti na teret rashoda.

Imajući u vidu da je nad privrednim društvom zaključen stečajni postupak, te da pomenuto potraživanje nije moguće naplatiti (nenaplativo potraživanje), nakon sprovedenog skraćenog postupka, saglasno članu 133 Zakona o upravnom postupku, doneseno je Rješenje broj 02-901 od 14.08.2014. godine, kojim je izvršen otpis potraživanja Agencije za elektronske medije od privrednog društva "Angel" d.o.o. iz Podgorice, u iznosu od 6,580.60 € na ime naknade za emitovanje.

Prestanak važenja odobrenja

Članom 109 stav 1 alineja 2 Zakona o elektronskim medijima propisano je da odobrenje za emitovanje prestaje da važi na pisani zahtjev imaoca odobrenja. **Nevladina organizacija „Udruženje Roma Crne Gore“**, emitera opšteg radijskog programa „**Romski Radio**“, je 31.01.2014. godine podnijela zahtjev za prestanak važenja odobrenja, zbog nemogućnosti da blagovremeno izmiruje obaveze po osnovu godišnje naknade za emitovanje.

Rješenjem direktora Agencije za elektronske medije o prestanku odobrenja za emitovanje (akt br.02-142/1 od 31.01.2014.godine), ovoj nevladinoj organizaciji je zbog teške materijalne situacije odobreno da dug u iznosu od 4.549,71 € plati u ratama.

6. Izdavanje novih odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev

U maju 2014. godine Agencija za elektronske medije je **izdala odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev „Cryptos TV“**, privrednom društvu **„Digital Interiors“ d.o.o.** iz Podgorice. Time je ovo privredno društvo steklo status pružaoca audiovizuelne medijske usluge na zahtjev i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom javne fiksne elektronske komunikacione mreže (IPTV) neodređenom broju korisnika u odobrenoj zoni servisa.

Takođe, dobijanjem odobrenja „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je stekao status **operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore** i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom radio-difuznih frekvencija u sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju (Bjelasica, Lovćen, Podgorica i Tvrdaš). Saglasno Zakonom o digitalnoj radio-difuziji i Odobrenjem definisanoj obavezi, „Radio-difuzni centar“ je već početkom decembra 2014. godine obezbijedio veću pokrivenost od propisanih 85% stanovništva Crne Gore.

Sva rješenja donijeta po osnovu izdavanja, prestanka ili promjene odobrenja za pružanje AVM usluga objavljena su na veb sajtu Agencije.

7. Aktivnosti za poboljšanje naplate potraživanja

Članom 44 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, propisano je da emiter kao pružalac AVM usluge, plaća godišnju naknadu za emitovanje po osnovu izdatog odobrenja za pružanje AVM usluge u četiri jednake rate. Odobrenjima za emitovanje detaljno su definisana prava i obaveze emitera vezane za plaćanje naknade za emitovanje. Nepoštovanje ove obaveze je jedan od zakonom propisanih uslova za izricanje upravno-nadzornih mjera, od upozorenja, preko privremenog do trajnog oduzimanja odobrenja.

I u toku 2014. godine, a imajući u vidu izazove sa kojima se suočavaju emiteri, Agencija se trudila da u kontaktu sa njima nađe način da se izmire zaostala potraživanja ili njihov iznos svede na minimum.

Početakom 2014. godine Agencija je sa određenim brojem emitera zaključila **protokole o reprogramu duga**. Protokolima su se emiteri obavezali da iznos duga (stanje na 31.12.2013. g.) izmire u više mjesečnih rata (u zavisnosti od iznosa duga), zaključno sa decembrom 2014. godine. Osim toga, protokoli su predviđali i da se obaveze po osnovu naknade za emitovanje za 2014. godinu, koje dospijevaju na naplatu poslije datuma potpisivanja protokola, plaćaju u skladu sa dinamikom predviđenom izdatim odobrenjima. Agencija za elektronske medije se obavezala da do isteka roka važenja protokola neće pokrenuti postupak sudske naplate duga, osim u slučaju kršenja obaveza emitera definisanih protokolom, kada se smatra da cjelokupan iznos duga dospijeva za naplatu odmah.

Krajem maja 2014. godine, svim emiterima koji su potpisali protokole dostavljene su opomene zbog kašnjenja u relizaciji obavaza. Svi su upozoreni da ukoliko ne ispoštuju dati rok za izmirenje obaveza, Agencija će preduzeti mjere koje su predviđene Protokolom o reprogramu duga i Zakonom o elektronskim medijima za slučajeve neizmirenja obaveza. Nakon ovih opomena, manji broj emitera je uplatio dio dospjelog duga po protokolu.

U toku avgusta 2014. godine kontaktirani su i pozvani emiteri da izmire dugovanja do kraja avgusta i upozoreni su na mjere koje će Agencija preduzeti (utuženje i suspenzija odobrenja).

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju Agencije – analitička kartica sa stanjem duga, u više navrata, je utvrđeno da određeni broj emitera ne izmiruje obaveze u propisanim rokovima, pa su saglasno tome istima izrečene **opomene pred utuženje zbog neizmirenog duga**. U Prilogu 1 ovog Izvještaja može se naći pregled izrečenih opomena u toku 2014. godine.

Direktna komunikacija sa emiterima je potvrdila tešku situaciju u kojoj se veliki broj njih nalazi. Uprkos izraženom interesu emitera da izmire dug prema Agenciji u kratkom roku, napori i spremnost Agencije, da se dogovorom riješi pitanje naplate nespornih potraživanja, nijesu dali očekivane rezultate.

Saglasno navedenom, u trećem kvartalu 2014. godine, protiv emitera sa neizmirenim obavezama po osnovu naknada za emitovanje, **pokrenuti su postupci naplate potraživanja preko javnih izvršitelja**²⁰ i to:

²⁰ Postupci prinudne naplate su pokrenuti saglasno Zakonu o izvršenju i obezbjeđenju ("Sl.list br. 36/11), kojim je propisan rad javnih izvršitelja.

	DUŽNIK	R/TV PROGRAM	IZNOS (€)	Predlog za izvršenje (AEM)	Rješenje o izvršenju (IZV)	Dat nalog CBCG	Napomena
1	"M-Corona" d.o.o.	Radio Corona	21.407,84	02-1601 od 22.12.2014.	lv.br. 784/2014 od 24.12.2014.	na izvršenje 27/01/2015	Izvršitelj Veselin Šćepanović
2	"Radio Elmag" d.o.o.	Radio Elmag	56.777,86	02-1552 od 15.12.2014	lv.br. 6873/14 od 16.12.2014.		Izvršitelj Aleksandra Tomković Otvoren stečajni postupak nad "Radio Elmag" u februaru 2015. godine (br. St.br. 39/15, Sl.list CG, br. 9/15)
3	"Bradva Company" o.d.	Radio Luna	2.447,93	02-1299 od 03.11.2014	IV-3105/2014 od 18.12.2014.	na izvršenje 23/01/2015	Izvršitelj Isad Jašarević * Emiteru je ranije blokiran račun po osnovu ranijeg duga za: - Radio Luna, 2.662,71 € (4044/11) - TV Luna, 2.793,84 € (7221/13)
4	"Info Kol" d.o.o.	Radio Ozon	3.409,03	02-1298 od 03.11.2014	IV - 544/2014 od 12.11.2014.	/	Izvršitelj Dejan Čogurić
5	Ustanova u privatnoj svojini "Radio Televizija Panorama"	Radio Panorama	3.708,47	02-1409 od 18.11.2014.	lv.br. 2133/2014 od 28.11.2014.	/	Izvršitelj Snežana Begović * u toku je parnični postupak
6	"Ponta" d.o.o.	Radio Ponta	6.734,02	02-1306 od 03.11.2014.	l.br. 1304/2014 od 21.11.2014.	na izvršenje 05/12/2014	Izvršitelj Jasminka Bajović
7	"Agroprodukt" d.o.o.	TV APR	10.697,45	02-1500 od 04.12.2014.	lv.br. 1912/14 od 10.12.2014.	/	Izvršitelj Armin Camić * 13.02.2015 Privredni sud u BP donio presudu kojom je dužnik obavezan da plati nesporan dio duga od 6.207,79 €. * Po pravosnažnosti presude, AEM pokrenula novi postupak izvršenja.
8	"M-Corona" d.o.o.	TV Corona	19.288,07	02-1518 od 09.12.2014.	lv.br. 761/14 od 22.12.2014.	na izvršenje 15/01/2015	Izvršitelj Veselin Šćepanović
9	"TV Comm" d.o.o.	NTV Montena	58.484,56	02-1567 od 17.12.2014.	lv.br. 6898/2014 od 18.12.2014.	/	Izvršitelj Aleksandra Tomković * otvoren stečajni postupak nad "TV Comm" (br. St.br. 438/14, Sl.list CG, br. 55/14)
10	Ustanova u privatnoj svojini "Radio Televizija Panorama"	Televizija Panorama	16.178,00	02-1410 od 18.11.2014.	lv.br. 2135/2014 od 28.11.2014.	/	Izvršitelj Snežana Begović * u toku je parnični postupak
11	Media Net	Media Net	4.232,51	02-1493 od 03.12.2014.	lv.br. 6646/2014 od 04.12.2014.	na izvršenje 23/12/2014	Izvršitelj Aleksandra Tomković

Pokrenuti postupci izvršenja, izazvali su i dodatne troškove Agencije vezane za sprovođenje radnji i donošenje akata od strane javnih izvršitelja.

Više informacija o statusu postupaka prinudne naplate koje je Agencija pokrenula po osnovu predloga za izvršenje u periodu 2010.-2013. godine može se naći u Prilogu 2 ovog Izveštaja.

8. Javni emiteri

Saglasno članu 147 Zakona o elektronskim medijima, većina skupština opština usvojila je odluke o osnivanju javnih emitera, prema kojima su lokalni javni emiteri pravni sljedbenici ranije osnovanih lokalnih javnih radio-difuznih servisa. Izuzetak je osnivač Radija Rožaje. Naime, SO Rožaje je tokom 2013. godine usvojila Odluku o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter "Radio Rožaje" ("Sl.list CG - opštinski propisi", br. 16/13). Međutim, osnivač je tek u novembru 2014. godine imenovao Savjet ovog emitera saglasno navedenoj odluci. Do kraja 2014. godine nije dostavljen zahtjev za izdavanje odobrenja za emitovanje, te će se postupak nastaviti u 2015. godini.

U skladu sa usvojenim aktima definisane su djelatnosti od javnog interesa koju ove medijske kuće imaju pravo da obavljaju, kao i izbor organa upravljanja i način finansiranja. Kako zbog opšte ekonomske situacije tako i često vrlo neadekvatne dinamike izmirivanja zaostalih dugova i obezbjeđenja sredstava za redovan rad, ovi mediji se u najvećem broju slučajeva nalaze u vrlo nezavidnom položaju. To ukazuje na potrebu unapređenja procesa planiranja i realizacije obaveza povodom finansiranja javnih emitera iz lokalnih budžeta ili redefinisane ukupne pozicije ovih medija.

Početkom avgusta 2014. godine, Ministarstvo finansija je donijelo **Pravilnik o listi pravila državne pomoći** ("Sl. list Crne Gore", br. 35/14), kojim je obuhvaćeno **Saopštenje Evropske komisije o primjeni pravila o državnim pomoćima za javne radio-difuzne usluge (520C1027(01))**.

Imajući u vidu potrebu usaglašavanja prakse u radu i finansiranju javnih emitera kao i seta medijskih zakona sa ovim dokumentom, Agencija je lokalnim javnim emiterima dostavila usvojena pravila i ukazala da skupštine opština, kao osnivači i sami javni emiteri treba da se upoznaju sa usvojenim rješenjima i sprovedu neophodne aktivnosti za usaglašavanje rada sa njima.

Takođe, Agencija je podsjetila da je 17. jun 2015. godine rok za **gašenje analogne radio-difuzije** propisan Zakonom o digitalnoj radio-difuziji, te da nakon njega lokalni javni emiteri neće imati pravo da emituju TV program na dodijeljenim analognim TV kanalima. Navedeno se odnosi i na javne emitere čije opštine su već donijele ili razmatraju donošenje odluke o proširivanju djelatnosti i na emitovanje TV programa.

Imajući u vidu opredjeljenje Agencije da sprovede sve aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi dala doprinos realizaciji ovog kompleksnog procesa, u oktobru 2014. godine Agencija je organizovala i sastanak sa lokalnim javnim emiterima na kojem su isti upoznati sa procesom pripreme za prelazak sa analogne na digitalnu radio-difuziju kao i sa izazovima u procesu pripreme lokalnih javnih emitera i njihovih osnivača za konačan prelazak sa analognog na digitalno emitovanje. Takođe, na navedenom sastanku emiteri su upoznati sa obavezom usaglašavanja rada lokalnih javnih emitera sa pravilima o državnoj pomoći za javne emitere.

Predstavnici emitera, regulatora i Ministarstva finansija su se usaglasili da osnivači i javni emiteri, treba da se upoznaju sa usvojenim rješenjima i sprovedu neophodne aktivnosti za usaglašavanje rada sa njima. Zaključak je da implementaciju pravila o državnoj pomoći treba posmatrati kao mogućnost da se unaprijede način rada, pozicija i transparentnost u radu lokalnih javnih emitera, te šansu da se kroz ovaj proces osnaži autonomija i nezavisnost lokalnih emitera.

U toku 2014. godine SO Kolašin izrazila je zainteresovanost za osnivanje lokalnog javnog emitera "**Radio i televizija Kolašin**". Agencija je pružila svu neophodnu pomoć na pripremi osnivačkog akta. Skupština opštine Kolašin donijela je Odluku o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter "Radio i televizija Kolašin" ("Sl.list CG - opštinski propisi", br. 12/14) ali do kraja 2014. godine, Savjet emitera nije imenovan.

9. Implementacija programskih standarda

Poštovanje uslova i kvota za pružanje komercijalnih audiovizuelnih komunikacija

U ostvarivanju svoje regulatorne funkcije na planu primjene propisa i standarda u oblasti pružanja AVM usluga, Agencija za elektronske medije na metodološkoj ravni praktikuje tri vrste monitoringa sadržaja emitovanog programa elektronskih medija u Crnoj Gori:

A. Redovni monitoring - permanentno, dvadesetčetvoročasovno praćenje sadržaja emitovanih programa i adekvatno brzo reagovanje u slučaju uočavanja nepoštovanja propisa i/ili standarda. Sumarni rezultati redovnog monitoringa emitovanih programa elektronskih medija u 2014. godini ukazuju na jasan trend pozitivnog rasta kada je u pitanju poštovanje propisa i standarda čija je kontrola primjene u nadležnosti Agencije za elektronske medije. O tome svjedoči mali broj mjera koje je Agencija primijenila prema emiterima i to uglavnom za nepoštovanje normi i standarda koje ne potpada pod ugrožavanje temeljnih vrijednosti i sloboda.

B. Monitoring na zahtjev - povremeno, prema potrebi, posebno ciljano praćenje određenih programskih sadržaja na zahtjev građana, emitera ili drugih pravnih lica u svrhu kontrole poštovanja programskih standarda, autorskih prava i prava ekskluzivnog emitovanja.

Monitoring na zahtjev iz godine u godinu zahvata sve više prostora u radu AEM i predstavlja jednu od zakonomjernih posljedica i pokazatelja burnog i ubrzanog razvoja sektora AVM usluga u Crnoj Gori.

Na zahtjev emitera iz Crne Gore i izvan nje, kao i marketing agencija, pravnih kancelarija i producenstskih kuća, u Agenciji se sve češće i više vrši monitoring emitovanih programa pojedinih emitera, odnosno djelova njihovog programa, u cilju utvrđivanja da li poštuju autorska prava i prava ekskluzivnog emitovanja.

Rezultati monitoringa govore da, kada je u pitanju poštovanje autorskih i prava intelektualne svojine, u radu crnogorskih elektronskih medija odavno nije registrovan ni jedan primjer neovlašćenog emitovanja. Zato je težište interesovanja zainteresovanih subjekata na utvrđivanju da li kablovski operatori zatamnjuju programe elektronskih medija izvan Crne Gore kada emituju sadržaje za koje prava emitovanja u Crnoj Gori imaju domaći emiteri. I u tom segmentu evidentan je visok stepen poštovanja autorskih prava i prava iz oblasti intelektualne svojine, tako da u 2014. godini ni jedan slučaj te vrste nije procesuiran kod Agencije ili nadležnih sudova.

C. Istraživački monitoring - periodično, planirano, ciljano praćenje, registrovanje i analiza programskih sadržaja koji su predmet pažnje u svrhu obezbjeđivanja baze podataka za ostvarivanje uvida, registrovanje trendova i analiziranja obima, kvaliteta i sadržaja ponude i tražnje na crnogorskom tržištu audiovizuelnih medijskih usluga.

Temeljitiše istraživanje i analiza pojedinih značajnih oblasti u programima elektronskih medija u Crnoj Gori je Programom rada Agencije za 2014. godinu ustanovljeno kao redovna programska aktivnost.

U cilju pripreme za obavljanje tog složenog i značajnog posla, čije ambicije prevazilaze zahtjeve pukog statističkog prikazivanja podataka, Agencija je u toku 2014. godine realizovala dva projekta:

- LOKALNI IZBORI 2014. – Izveštaj o monitoringu odabranih segmenata programa TV stanica u Crnoj Gori

- PRAVA LGBT OSOBA U PROGRAMIMA NACIONALNIH TV EMITERA U CRNOJ GORI – Izveštaj o monitoringu TV programa povodom Parade ponosa u Podgorici 2014.

LOKALNI IZBORI 2014.

U Crnoj Gori su, 25. maja 2014. godine, održani lokalni izbori u 12 opština i dvije gradske opštine. Imajući u vidu značaj sagledavanja širih aspekata tretiranja predizborne problematike u programima TV stanica, Savjet Agencije za elektronske medije odlučio je da se izvrši monitoring emitovanog programa pet TV programa sa nacionalnim pokrivanjem²¹: jednog programa nacionalnog javnog emitera - Prvi program TV Crne Gore i programi četiri nacionalna komercijalna TV emitera u Crnoj Gori: TV Atlas, TV Vijesti, TV Pink M i TV Prva.

U sadržinskom smislu, predmet pažnje su bili odabrani programski segmenti i sadržaji komercijalnih usluga (oglašavanje, najave i sl...) vezani za lokalne izbore, emitovani u periodu od 10. do 23. maja 2014. godine.

Od **programskih sadržaja**, predmet monitoringa su predstavljali prilozima u vezi sa izborima u centralnim informativnim emisijama emitovanim u posmatranom predizbornom periodu. U domenu **komercijalnih AVM usluga** tokom kampanje (tzv. politički marketing), predmet monitoringa bilo je cjelokupno oglašavanje subjekata izbornog procesa (partija, koalicija, kandidata ...) u programima pomenutih TV emitera, u periodu od 24 sata dnevno.

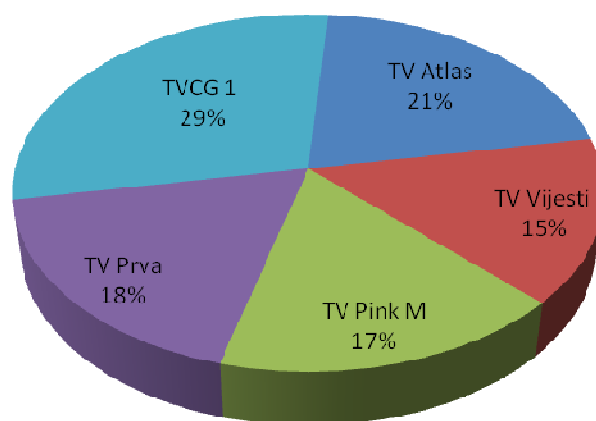
Cilj istraživanja bilo je prikupljanje, obrada i prezentacija podataka od značaja za sagledavanje činjeničnog stanja u vezi informisanja javnosti o izborima i ispunjavanja propisanih obaveza emitera.

Rezultati detaljne analize omogućavaju ne samo uvide, već i pouzdane zaključke, koji poprilično odudaraju od ustaljenih stereotipa i proizvoljnih rasuđivanja kada je u pitanju tretiranje predizborne problematike u periodima izborne kampanje od strane TV stanica, odnosno uloge medija u informisanju javnosti.

Opšti kvantitativni pokazatelji su sljedeći:

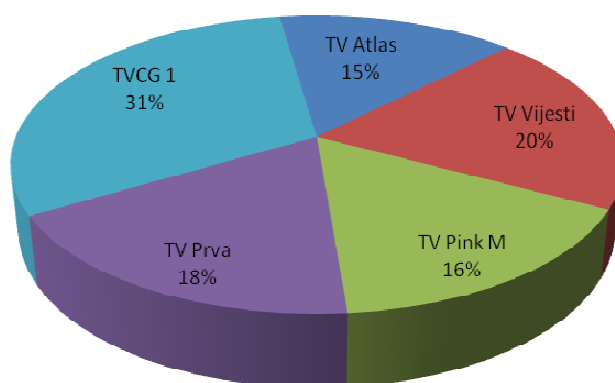
1. U posmatranom periodu, u vezi lokalnih izbora u 12 crnogorskih opština, u centralnim informativnim emisijama TV Atlas, TV Vijesti, TV Pink M, TV Prva i TV Crne Gore **emitovan je 271 prilog**, u ukupnom trajanju od 24.737 sekundi, **ili gotovo 7 sati programa**.

Pojedinačno procentualno učešće posmatranih medija u proizvodnji posmatranih sadržaja prikazano je na sljedećem grafikonu:

Grafikon 1. Procentualni prikaz kvantitativnog učešća (broj priloga) TV stanica

²¹ Shodno članu 71, tačka 1 Zakona o elektronskim medijima, za sticanje statusa nacionalnog emitera uslov je da TV stanica pokriva najmanje 75 odsto stanovništva, u najmanje 10 jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori.

Grafikon 2. Procentualni prikaz učešća TV stanica u ukupnom trajanju emitovanih priloga

Podaci o ukupnoj kvantitativnoj zastupljenosti opština u posmatranim TV programima govore da je pažnja bila fokusirana na događaje u Podgorici više nego u ostalim opštinama u kojima su održani lokalni izbori, kao i da je i po broju priloga i po vremenu trajanja veća pažnja posvećena predizbornim aktivnostima vladajućih partija i koalicija.

U pogledu tematske strukture emitovanih priloga, uočljivo je da su sve posmatrane TV stanice u svojim centralnim informativnim emisijama uoči izbora, pored praćenja neposrednih promotivnih aktivnosti partija i koalicija, posvetile značajnu pažnju i brojnim drugim pitanjima vezanim za izbore, čije tretiranje može biti od koristi za objektivnije i cjelovitije informisanje biračkog tijela i cjelokupne javnosti. To ilustruje naredna tabela:

Tematska struktura emitovanih priloga					
	Ukupno	Neposredne promotivne aktivnosti		Ostala relevantna pitanja	
Broj priloga	265	179	67,54%	86	32,45%
Trajanje (sec)	24197	10533	43,53%	13664	56,46%

Tabela 1: Tematska struktura emitovanih priloga u posmatranim centralnim informativnim emisijama

Dakle, pokazuje se da su posmatrane TV stanice u svojim centralnim informativnim emisijama više od pola vremena posvetile drugim predizbornim pitanjima, a ne promotivnim aktivnostima partija, što prilično odudara od ustaljenog mišljenja.

Na osnovu veoma obimne informacione građe, zaključeno je sljedeće:

- Posmatrane TV stanice posvetile su dužnu pažnju informisanju javnosti o svim bitnim pitanjima cjelokupnog procesa prije, uoči i za vrijeme održavanja lokalnih izbora u 12 crnogorskih opština, održanih 25. maja 2014. godine, te obimom, obuhvatnošću i tematskom raznovrsnošću emitovanih priloga doprinijeli realizaciji potrebe i interesa za kvalitetnim informisanjem javnosti.
- Sadržaj i struktura emitovanih programskih sadržaja iz oblasti komercijalnih komunikacija (oglašavanje i ukupni tzv. „politički marketing“) odvijali su se u skladu sa propisima. Nije bilo elemenata favorizovanja klijenata, svima je omogućeno korišćenje oglasnog prostora pod unaprijed poznatim i ravnopravnim uslovima, pa je korišćenje tih usluga bilo stvar procjene korisnosti i materijalnih mogućnosti oglašivača.

- Agenciji za elektronske medije, kao nezavisnom regulatoru u oblasti AVM usluga, u tom periodu nije upućena ni jedna pritužba fizičkog ili pravnog lica na rad medija povodom tretiranja lokalnih izbora, u bilo kom segmentu – programskom ili komercijalnom.

Na osnovu izloženog, može se ocijeniti da su u obavljanju svojih značajnih javnih poslova i uloga, posmatrani mediji cjelokupan posao obavili u skladu sa propisanim pravnim normama, tako da AEM, kao nezavisni regulator, nije imao razloga da reaguje u pogledu usklađenosti emitovanih sadržaja sa propisima.

U odnosu na projektovane ciljeve monitoringa, a na osnovu rezultata evidentiranja, selekcije i obrade prikupljenih podataka, može se zaključiti sljedeće:

1. u periodu predizborne kampanje nijesu registrovani ne samo praktični primjeri, već ni naznake, da su mediji bili izloženi djelovanju koje bi se moglo smatrati ugrožavanjem njihove slobode u smislu člana 1. Zakona o medijima.

2. Posmatrani programski sadržaji po obimu, kvalitetu i obuhvatnosti predstavljali su realan doprinos realizaciji člana 1, stav 3 Zakona o medijima (“Crna Gora obezbjeđuje i jamči slobodu informisanja na nivou standarda koji su sadržani u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i slobodama.”), tim više ako se ima u vidu da su monitorovani TV programi tek dio ukupnog sistema i regularnih izvora informisanja u Crnoj Gori.

3. Emitovani programski sadržaji, koji su bili predmet monitoringa, ne ukazuju na odstupanje od načela na kojima se zasniva „uređivanje odnosa u oblasti AVM usluga”, u skladu sa članom 3 Zakona o elektronskim medijima.

4. U pogledu „obaveza emitera u odnosu na programske sadržaje“ (član 55 ZEM), u fokusu pažnje je bila tačka 1. člana koja se odnosi na dužnost emitera „da poštuje privatnost i dostojanstvo građana i štiti integritet maloljetnih lica“. Uz uvažavanje specifičnosti karaktera, sadržaja i nivoa javne komunikacije u predizbornim kampanjama uopšte, posebno imajući u vidu nedostatak pozitivne tradicije u dužem periodu, može se zaključiti da je u ukupnom nivou javne komunikacije uočljiv napredak, kako u aktivnostima političkih subjekata, tako i u medijskim prezentacijama.

Cjelokupan Izveštaj dostupan je na sajtu Agencije www.ardcg.org.

PRAVA LGBT OSOBA U PROGRAMIMA NACIONALNIH TV EMITERA U CRNOJ GORI – Izveštaj o monitoringu tv programa povodom Parade ponosa u Podgorici.

U Podgorici je 2. novembra 2014. održana druga parada ponosa pod motom „Tradicionalno ponosni“.

Imajući u vidu brojne kontroverze, duboke razlike u shvatanjima, isključivost, netoleranciju uz često posezanje za nasilnim sredstvima u vezi sa društvenim tretmanom problematike prava LGBT populacije u Crnoj Gori, u Agenciji je odlučeno da, pored redovnog, tretiranje ovog događaja (uoči, u toku i nakon) bude predmet istraživačkog monitoringa.

U tu svrhu je u periodu od 2. oktobra, kada je najavljeno održavanje Parade, do 2. novembra, kada je Parada održana, u Agenciji izvršen monitoring i analiza emitovanih priloga o ovoj problematici (u bilo kojoj formi) u cjelokupnom emitovanom programu sljedećih TV stanica sa statusom nacionalnog emitera: TV Crne Gore Prvi program, TV Atlas, TV Vijesti, TV Prva i TV Pink M.

Rezultati monitoringa pokazuju da je u posmatranom periodu, u okviru programa ovih TV stanica, emitovano ukupno 216 emisija/priloga, u ukupnom trajanju 28.185 sekundi, odnosno nešto manje od osam sati programa.

Pojedinačno posmatrano, opšti podaci o broju priloga i trajanju izgledaju kao što je prikazano u narednoj tabeli.

TV stanica	Broj priloga/emisija	Vrste emisija	Ukupno trajanje/sec
TV Crne Gore 1	46	4	7.289
TV Atlas	21	2	3.013
TV Vijesti	50	4	11.783
TV Pink M	80	2	4.078
TV Prva	19	3	2.022

Tabela 2. Podaci o broju i trajanju priloga

Kvantitativni pokazatelji sami po sebi govore da je ovoj problematici posvećena značajna pažnja. Uvid u sadržaj govori da su posmatrani mediji svoj posao odradili na odgovarajućem profesionalnom nivou. Na njihov rad Agenciji nije upućena ni jedna pritužba.

Značaj ovih pozitivnih ocjena dodatno potencira činjenica da, kada je riječ o pitanjima vezanim za ljudska prava, uloga medija, posebno TV stanica sa statusom nacionalnog emitera, uveliko prevazilazi potrebe za korektnim izvještavanjem, već ima i snažnu edukativnu i emancipatorsku ulogu, posebno u društvima sa specifičnim istorijskim duhovnim nasljeđem.

10. Izrečene mjere

U 2014. godini, Agencija je registrovala, identifikovala i procesuirala slučajeve, te izrekla odgovarajuće mjere:

- emiterima **zbog kršenja programskih standarda i zbog neblagovremenog izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade** za emitovanje programa;
- pružaocima AVM usluga na zahtjev **zbog neblagovremenog izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade** za pružanje AVM usluga na zahtjev.

*

* *

Zbog kršenja standarda vezanih za emitovanje programskih sadržaja, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera, izrekla privrednom društvu „**Pink M Company**“ d.o.o. iz Podgorice,

emiteru televizijskog programa „TV Pink M“ **upozorenje zbog korišćenja uvredljivih termina koji bi se mogli povezati sa određenom društvenom grupom** u emisiji „AmiG show“ (Rješenje br. 02-1/3 od 31.01.2014.g.). Po tom osnovu, emiteru „TV Pink M“ naloženo je da:

a) prilikom emitovanja programskih sadržaja vodi računa da AVM uslugom izbjegava korišćenje, ili mogućnost osnovane sumnje da je došlo do korišćenja uvredljivih termina koji bi se mogli povezati sa određenom društvenom grupom;

b) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u TV programu „TV Pink M“.

Emiter je postupio po nalogu iz ovog upozorenja i predmetni programski sadržaj izmjestio u granični period.

*

* *

Zbog kršenja čl. 44 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, člana 16 Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga ("Sl. list CG", br. 25/11, 26/12 i 38/14) i obaveza propisanih tačkom 6. odobrenja za emitovanje koje se odnose na **neblagovremeno izmirivanje obaveze plaćanja godišnje naknade** za emitovanje, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera **izrekla upozorenje sljedećim emiterima:**

	Emiter	Radijski/TV program
1.	"Antena M" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Antena M"
2.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. iz Podgorice	"Atlas Radio"
3.	"HIT FM" d.o.o. iz Podgorice	"Radio City"
4.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"Radio Corona"
5.	"Radio Elmag" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Elmag"
6.	"Radio Gusinje" d.o.o. iz Plava	"Radio Gusinje"
7.	"Jupok" d.o.o. iz Rožaja	"Radio Jupok"
8.	"Bradva Company" o.d. iz Plava	"Radio Luna"
9.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"Radio Mojkovac"
10.	"Tripk Com" d.o.o. iz Budve	"Russkoe Radio"
11.	"Info Kol" d.o.o. iz Kolašina	"Radio Ozon"
12.	"Radio Televizija Panorama" d.o.o. iz Pljevalja	"Radio Panorama"
13.	"Ponta" d.o.o. iz Herceg Novog	"Radio Ponta"
14.	NVO "Skadar Lake" iz Podgorice	"Radio Skadar Lake"
15.	"Maxko" d.o.o. iz Kotora	"Radio Skala"
16.	"Metropolitan Media" d.o.o. iz Cetinja	"Radio Svetigora"
17.	"Radio Zeta " d.o.o. iz Podgorice	"Radio Zeta "
18.	"Agroprodukt " d.o.o. iz Rožaja	"TV APR "
19.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Atlas"
20.	"Boin" d.o.o. iz Podgorice	"TV Boin"
21.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"TV Corona"
22.	"Blue Moon " d.o.o. iz Podgorice	"Televizija MBC"
23.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"TV Mojkovac"

24.	"TV Comm" d.o.o. Podgorica	"NTV Montena"
25.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama"	„Televizija Panorama"
26.	"Pink M Company" d.o.o. iz Podgorice	"TV Pink M"
27.	"Sun Sun " d.o.o. iz Bijelog Polja	"TV SUN"
28.	"TV Teuta " d.o.o. iz Ulcinja	"TV Teuta"
29.	"Televizija Vijesti" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Vijesti"
30.	"Zen Master Production" d.o.o. Herceg-Novi	"Novi TV"
31.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva" d.o.o. Budva	"Radio Budva"
32.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva" d.o.o. Budva	"TV Budva"
33.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Nikšić" d.o.o. Nikšić	"Radio Nikšić"
34.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Nikšić" d.o.o. Nikšić	"TV Nikšić"

Tabela 3. Upozorenja izrečena tokom 2014. godine zbog neblagovremenog izmirivanja godišnje naknade

Protiv izrečenih mjera upozorenja zbog neplaćanja naknade, **podnešene su žalbe** od strane emitera sljedećih medija: „**Radio Gusinje**“ (Radio Gusinje d.o.o), „**Radio Skala**“ (Maxko d.o.o), „**Radio Corona**“ (M-Corona d.o.o) i „**TV Corona**“ (M-Corona d.o.o).

Savjet Agencije za elektronske medije je na 81. sjednici, 30. oktobra 2014. godine, te žalbe odbio kao neosnovane, jer iste nijesu sadržale podatke i činjenice kojima bi se osporio dug prema Agenciji, niti je odgovarajućom dokumentacijom potkrijepljena osnovanost žalbi.

Da bi se izbjegle mjere prinudne naplate, kao i da bi se omogućilo emiterima da realizuju svoje obaveze, Savjet Agencije za elektronske medije je zaključio da treba uvažiti pokazanu spremnost emitera da izmire dug prema Agenciji. Saglasno tome, naloženo je emiterima da dug sa stanjem na dan 30.10.2014. godine plate u dvije mjesečne rate. Emiter „**Radio Gusinje**“ (Radio Gusinje d.o.o) i „**Radio Skala**“ (Maxko d.o.o) su iskoristili datu povoljnost i skoro u cjelini izmirili dugove. Za razliku od njih, emiter „**Radio Corona**“ i „**TV Corona**“ (M-Corona d.o.o) ni u dopunskom roku nije izmirio obaveze. Protiv njega je pokrenut postupak prinudne naplate.

*

* *

Zbog **neblagovremenog izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade** Agencija za elektronske medije je u toku 2014. godine izrekla **upozorenja sljedećim pružaocima AVM usluge na zahtjev** / operatorima:

	Pružalac AVM usluge na zahtjev	Naziv usluge
1.	"Broadband Montenegro" d.o.o. iz Podgorice	"BBM"
2.	"Digital Interiors" d.o.o. iz Podgorice	"Cryptos TV"
3.	"Elta-Mont" d.o.o. iz Nikšića	"Elta Mont"
4.	"Media Net" d.o.o. iz Podgorice	"Media Net "
5.	"M-kabl" d.o.o. iz Podgorice	"M-kabl"

Tabela 4. Upozorenja izrečena tokom 2014. godine zbog neblagovremenog izmirivanja godišnje naknade

11. Podržane kampanje od javnog interesa

Agencija za elektronske medije je nastavila da svojim djelovanjem pomaže promociju javnih akcija i kampanja od javnog interesa i značaja. U tom smislu, pozitivno je odgovoreno na 11 inicijativa organizatora. Upućena su obavještenja emiterima da emitovanje tematskih spotova neće biti uračunato u dozvoljenu kvotu dnevnog oglašavanja²², a sa ciljem da se postigne učestalije emitovanje spotova i snažnija promocija određene kampanje.

Među podržanim kampanjama i događajima su:

- **Kampanja „Podržavam, poštujem, štitim, zastupam čovjeka“** realizovana tokom februara od strane Ministarstva za ljudska i manjinska prava, s ciljem borbe protiv diskriminacije.
- NVO „Nova šansa u Novom“ organizovala je u martu 2014. godine manifestaciju u okviru koje je prikazana **revija filmova sa BONIFEST-a**, međunarodnog filmskog festivala osoba sa invaliditetom. Festival je jedini te vrste u jugoistočnoj Evropi, a osnovan je sa ciljem da se ukaže na stvaralački rad i mogućnosti osoba sa invaliditetom i širenje poruke da oni treba da imaju ista prava i obaveze kao i drugi građani.
- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje iz Herceg Novog organizovala je u aprilu **XLI Muzički festival mladih Crne Gore**. Festival je okupio preko 1000 učesnika iz cijele Crne Gore, s ciljem afirmacije mladih umjetnika i kulturne promocije zemlje.
- **Kampanja „Kad pijem, ne vozim“**, u organizaciji Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, realizovana je s ciljem promovisanja značaja poštovanja saobraćajnih propisa, kako bi se spriječile negativne posljedice koje može prouzrokovati kršenje zakonskih odredbi iz ove oblasti.
- Tokom maja organizovana je **promotivna kampanja Veterinarske uprave Crne Gore**, sa ciljem podizanja nivoa javne svijesti o značaju kontrole i iskorjenjivanja bjesnila kod divljih životinja.
- **Humanitarna akcija Radija Svetigora** organizovana s ciljem prikupljanja pomoći za ugrožene u poplavama u Srbiji i BiH.
- Tokom maja 2014. godine, Centar za demokratsku tranziciju (CDT) realizovao je kampanju **"Glasaj slobodno"**, s ciljem podsjećanja građana na njihovo pravo da glasaju po svom ubjeđenju, te da niko nema pravo da nedozvoljenim sredstvima utiče na njihov izbor.
- Kampanja iz oblasti **bezbjednosti saobraćaja**, u organizaciji Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, realizovana je s ciljem povećanja nivoa saobraćajne kulture i bezbjednosti svih učesnika u saobraćaju, a naročito najmlađe populacije.
- Kampanja **Međunarodnog festivala lutkarstva** realizovana s ciljem promocije Festivala.
- Kampanja o početku **digitalnog emitovanja TV programa**, kreirana od strane Ministarstva kulture, Radio Televizije Crne Gore i Agencije za elektronske medije. Cilj kampanje je upoznavanje građana i ukupne javnosti sa procesom i datumom prelaska sa analognog na digitalno emitovanje TV programa.

²² Članom 39 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama („Sl.list CG“ br.36/11) propisano je da se u vrijeme trajanja oglašavanja ne uračunava emitovanje saopštenja, najava ili poziva za izvođenje javnih radova i dobrotvornih i humanitarnih akcija, koji se objavljuju bez naknade, kao i emitovanje besplatnih oglasa državnih organa i organizacija, organa lokalne samouprave i javnih službi koje promovišu aktivnosti i mjere koje su od značaja za građane, većinu građana ili manjinsku društvenu grupu.

- **Medijski savjet za samoregulaciju** je u toku 2014. godine pripremio dva video spota s ciljem unapređenja prakse koju pokriva. Jedan se odnosio na promociju prava na žalbu, koju mogu da podnesu svi građani ukoliko su nezadovoljni radom nekih štampanih ili onlajn medija, a drugi je bio vezan za javni konkurs za dodjelu novinarske nagrade za profesionalno novinarstvo.
- **Kampanja „Taksi za OSI“** (Osobe sa invaliditetom), u organizaciji Udruženja paraplegičara Podgorica, koja je imala za cilj da kroz različite aktivnosti zainteresovanih strana i izmjene zakonske regulative, utiče na obezbjeđivanje pristupačnijeg taksi prevoza za osobe sa invaliditetom.

12. Transparentnost vlasništva pružalaca AVM usluga

U cilju zaštite pluralizma i podsticanja raznovrsnosti elektronskih medija, Zakonom o elektronskim medijima propisane su mjere obezbjeđenja transparentnosti vlasništva pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga.

Naime, članom 129 ovog Zakona, propisano je da je pružalac AVM usluge dužan da, do 31. decembra tekuće godine, Agenciji dostavi podatke o fizičkim i pravnim licima (ime/naziv, sjedište/prebivalište) koja su u toku te godine neposredno ili posredno postala imaoci akcija ili udjela u tom pružaocu AVM usluge, sa podatkom o procentu tih akcija ili udjela.

Nadalje, propisana je i obaveza pružalaca AVM usluga da, do 31. decembra tekuće godine, Agenciji dostave podatke o svom vlasničkom učešću u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge, kao i učešću njegovih vlasnika većem od 10% u vlasništvu pravnih lica koja su pružaoci AVM usluga.

Saglasno zakonom propisanoj obavezi, nakon prikupljanja i obrade svih dostavljenih podataka, **Agencija je objavila preglede podataka o transparentnosti vlasništva pružalaca AVM usluga za 2013. godinu („Sl. list CG”, br. 4/15) i za 2014. godinu („Sl. list CG”, br. 7/15) koji sadrže:**

- podatke o fizičkim i pravnim licima koja su u toku 2013. odnosno 2014. godine neposredno ili posredno postala imaoci - akcija ili udjela u pružaocima AVM usluga, i
- podatke o vlasničkom učešću pružalaca AVM usluga koji, na dan 31. decembra 2013. godine, odnosno dan 31. decembra 2014. godine imaju vlasničko učešće u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge ili/i pravnim licima koja su izdavači dnevnih štampanih medija ili/i obavljaju djelatnost informativne agencije.

Imajući u vidu značaj obezbjeđivanja podataka o transparentnosti vlasništva u AVM sektoru, Agencija je, putem svoje internet stranice www.ardcg.org, objavila pomenute podatke.

Objavljeni podaci odnose se na značajne promjene vlasničke strukture pojedinih pružalaca AVM usluga ili na nove pružaoce kojima su prvi put izdata ili na koje su prenijeta odobrenja za pružanje AVM usluga.

Pored već pomenutih, Agencija je na svom veb sajtu objavila i ažurirane podatke na osnovu kojih je **moгуće sagledati sve slučajeve medijske koncentracije kao i podatke o vlasničkoj strukturi svih pružalaca AVM usluga u Crnoj Gori sa stanjem na 31. decembar 2014. godine.**

13. Ostvarivanje i zaštita autorskih prava

Krajem jula 2014. godine, Zavod za intelektualnu svojinu obratio se Agenciji za elektronske medije sa zahtjevom za pokretanje postupka utvrđivanja eventualnih nepravilnosti u radu pojedinih emitera zbog neispunjavanja obaveza prema organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava autora muzike Crne Gore – PAM CG. Prema navodima iz zahtjeva, uočena je neredovnost u izvršavanju

njihovih obaveza da mjesečno dostavljaju propisane podatke o korišćenju repertoara organizacije za kolektivno ostvarivanje prava autora muzike Crne Gore – PAM CG.

Saglasno odobrenjima za emitovanje koja su izdata emiterima, oni su dužni da poštuju zaštićena autorska i srodna prava. Takođe, prema članu 170 Zakona o autorskom i srodnim pravima, neophodno je da, u skladu sa već regulisanim odnosima, izvršavaju obaveze prema organizacijama za kolektivnu zaštitu autorskog i srodnih prava. Te obaveze su regulisane članom 168 ovog Zakona koji propisuje da su kao korisnici dužni da prije početka korišćenja predmeta zaštite zakluče ugovor o neisključivom korišćenju predmeta zaštite sa organizacijom. Takođe su obavezni da, u roku od 15 dana od dana početka korišćenja predmeta zaštite, obavijeste organizaciju o promjeni svih činjenica koje su od uticaja na obračun naknade prema tarifi (naziv, trajanje, broj itd.).

Član 170 Zakona o autorskom i srodnim pravima propisuje da ako radio-difuzna organizacija (emiter), nakon dobijanja odobrenja, izvrši povredu svojih obaveza prema organizaciji za kolektivnu zaštitu, Agencija za elektronske medije će radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti radio-difuznoj organizaciji izreći mjeru upozorenja i odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Takođe je propisano da ako radio-difuzna organizacija ne otkloni utvrđene nepravilnosti u naloženom roku, Agencija za elektronske medije će privremeno, u trajanju do 30 dana, oduzeti izdato odobrenje. Istim članom Zakona predviđeno je i da se radio-difuznoj organizaciji kojoj je prethodno dva puta izrečena pomenuta mjera privremenog oduzimanja odobrenja, trajno oduzima odobrenje.

Polazeći od nadležnosti ustanovljenih članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 8 Zakona o opštem upravnom postupku, Agencija za elektronske medije, je sredinom septembra 2014. godine, tražila od svih emitera za koje je podnesenim zahtjevom ukazano da su kršili obaveze prema PAM-u da u roku od sedam dana, dostave pisano izjašnjenje na prigovor koji je osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje nepravilnosti u radu.

Na osnovu dobijenih odgovora moglo se zaključiti da je u određenom broju slučajeva prigovor bio neosnovan. Naime, pojedini emiteri na koje se odnosila inicijativa Zavoda za intelektualnu svojinu, uredno su izvršavali svoje obaveze prema PAM-u. U to smo se mogli uvjeriti na osnovu potvrda koje je ova organizacija izdala i dostavila Agenciji.

Kako se u datom roku određeni broj emitera nije izjasnio, Agencija im je uputila opomene pred izricanje upravno-nadzornih mjera zbog kršenja autorskog i srodnih prava i pozvala ih da u određenom roku dostave potvrdu o poštovanju zakonom ustanovljenih obaveza prema organizaciji za kolektivnu zaštitu prava autora muzike Crne Gore - PAM CG. Ovi emiteri su upozoreni da ukoliko ne ispoštuju navedeni rok Agencija će biti prinuđena da preduzme mjere koje su predviđene Zakonom o elektronskim medijima i Zakonom o autorskom i srodnim pravima za ovakve slučajeve.

Izricanje opomena je rezultiralo time da je značajan broj emitera izvršio svoje obaveze prema PAMu što je bio osnov da nam ova organizacija dostavi obavještenja prema kojima je saglasna da se obustavi dalji postupak za utvrđivanje nepravilnosti u radu ovih emitera.

*

* *

Cijeneci značajnim dosljedno poštovanje autorskog i srodnih prava u AVM sektoru, Agencija za elektronske medije ulaže napore da se u kontinuitetu unapređuje realizacija obaveza pružalaca AVM usluga (emitera i kablovskih operatora) u ovoj oblasti. U tom pravcu Agencija je nastavila da podržava rad organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Ipak, Agencija je u kontinuitetu ukazivala na činjenicu da su se činile opravdanim primjedbe pojedinih emitera i kablovskih operatora o visokim naknadama koje su dužni da plaćaju, po ovom osnovu. Zbog toga je Agencija apelovala na Zavod za intelektualnu svojinu da, u skladu sa svojim nadležnostima, **pokrene inicijativu za preispitivanje saglasnosti tarifa PAMa sa Zakonom o**

autorskom i srodnim pravima. Pri tome treba imati u vidu vrlo nepovoljne ekonomske uslove i materijalno-finansijski položaj velikog broja emitera u Crnoj Gori. Takođe, treba imati u vidu i činjenicu da ove naknade u značajnoj mjeri određuju cijenu koštanja usluga emitera i kablovskih operatora što dodatno stvara prepreke za unapređivanje njihove ponude i razvoj ovog tržišta u Crnoj Gori.

*

* *

Polazeći od okolnosti u kojima se razvija crnogorsko tržište audiovizuelnih medijskih usluga, a vodeći računa o obavezama koje Agencija za elektronske medije ima kad je u pitanju primjena propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine, Agencija za elektronske medije je organizovala više konsultativnih sastanaka. Njima su prisustvovali emiteri i/ili pružaoci AVM usluga na zahtjev kao i predstavnici organizacija za kolektivnu zaštitu autorskih prava (NVO Organizacija za zaštitu prava autora muzike Crne Gore - "PAM CG" i Organizacija za zaštitu prava filmskih producenata u Crnoj Gori A-PRAVA MONTENEGRO).

Sve strane prepoznaju zakonom propisana prava i obaveze koje proizilaze iz eksploatacije pojedinih autorskih prava. Sa druge strane, obveznici naknada (emiteri i kablovski operatori) insistiraju da već definisane ili nove naknade značajno opterećuju poslovanje te su u više navrata apelovali da se njihov nivo preispita i usaglasi sa međunarodnom praksom ali i sa okolnostima u kojima rade, te tržišnim i ekonomskim uslovima u Crnoj Gori.

Krajem decembra 2014. godine, Organizacija „A-PRAVA MONTENEGRO“ uputila je poziv svim kablovskim operatorima u Crnoj Gori za početak pregovora povodom definisanja tarife naknada i zaključivanja zajedničkih sporazuma. Finalizacija ovih aktivnosti očekuje se u toku 2015. godine.

STANJE TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA

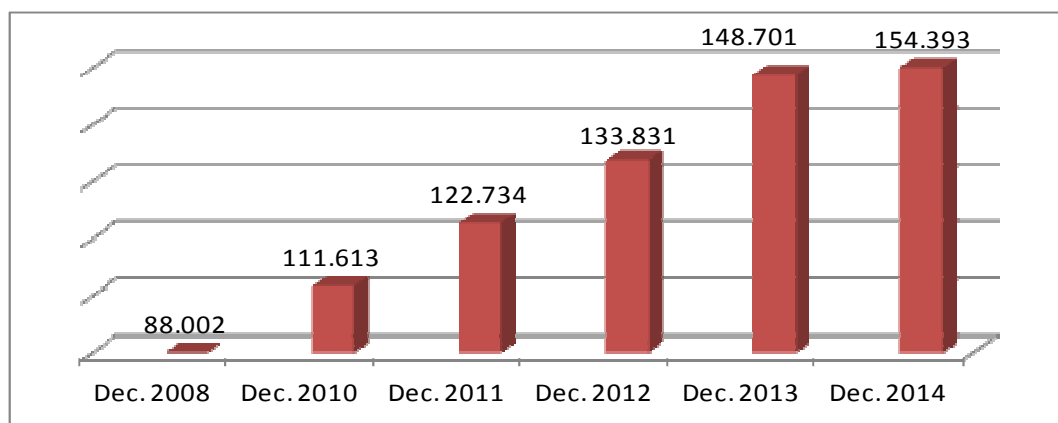
Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje devet operatera koji uslugu pristupa AVM sadržajima nude putem nezemaljskih platformi, i to četiri kablovska, dva IPTV operatera, po jedan MMDS, DTH, DVB-T2 i mobilni operator koji nudi uslugu pristupa AVM sadržajima posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže neodređenom broju korisnika u odobrenoj zoni servisa. Kako jedan od IPTV operatera, koji posjeduje odobrenje, još uvijek nije počeo sa pružanjem usluge, to na tržištu postoji osam operatera koji uslugu pristupa AVM sadržajima nude putem nezemaljskih platformi.

Dobijanjem odobrenja „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je sredinom 2014. godine stekao status operatera prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore i pravo da svoju uslugu pruža posredstvom radio-difuznih frekvencija u sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju (Bjelasica, Lovćen, Podgorica i Tvrdaš).

Do sredine 2014. godine instalirana je emisiona oprema na 73 lokacije, čime je stvorena tehnička mogućnost za pokrivanje 90% stanovništva digitalnim TV signalom. Od 1. decembra 2014. godine paralelno se emituju digitalni i analogni signal što je označilo početak prelaznog (simulkast) perioda u Crnoj Gori.

Na dan 31. decembar 2014. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi iznosio je **154.393**.

U poređenju sa brojem priključaka na kraju decembra 2013. godine bilježi se pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa. Broj priključaka je za period od godinu dana uvećan za 5.692 ili 3,83%.

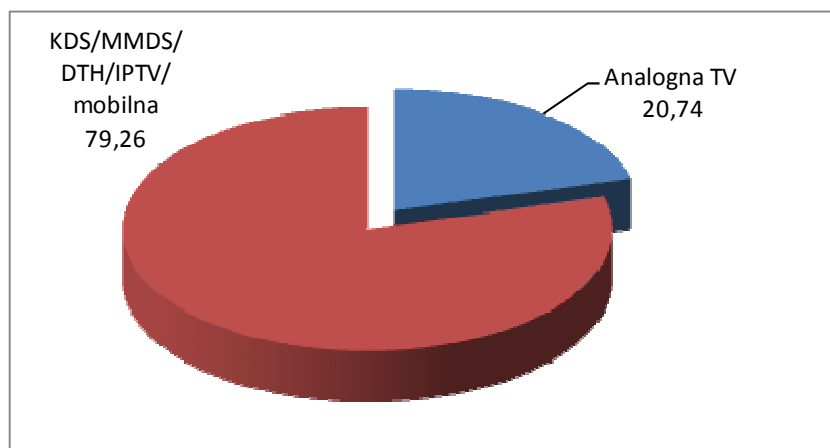

Grafikon 3. Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori²³, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

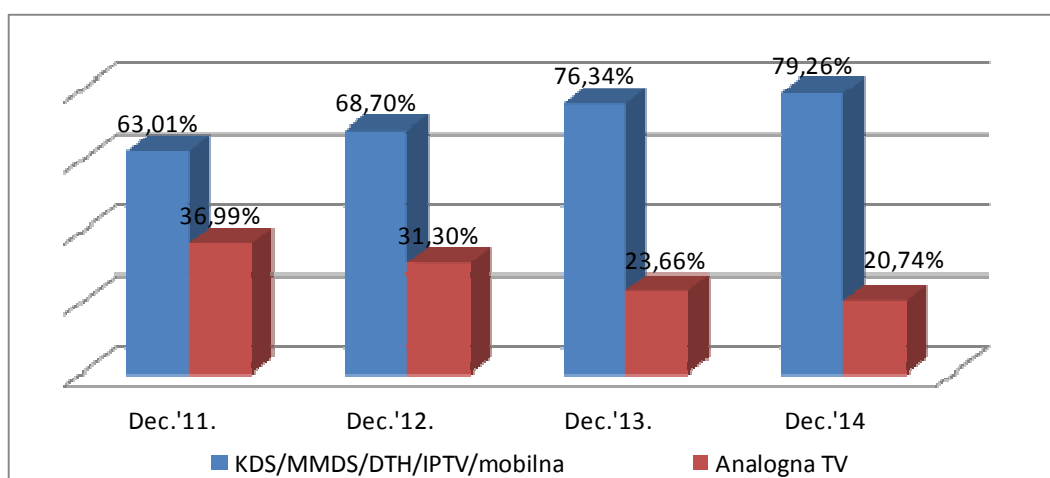
²³ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Na kraju 2014. godine **20,74%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **79,26%**.

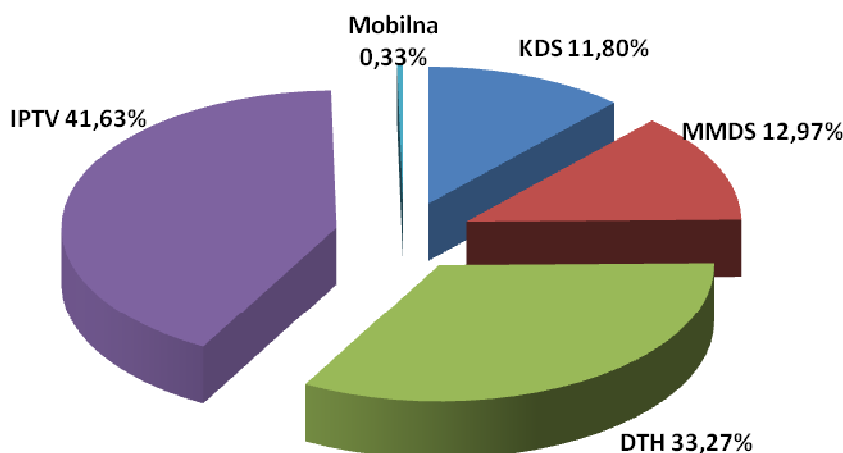
Grafikon 3. Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sledećem Grafikonu prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku analognu televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi u odnosu na ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori, tokom poslednje četiri godine.

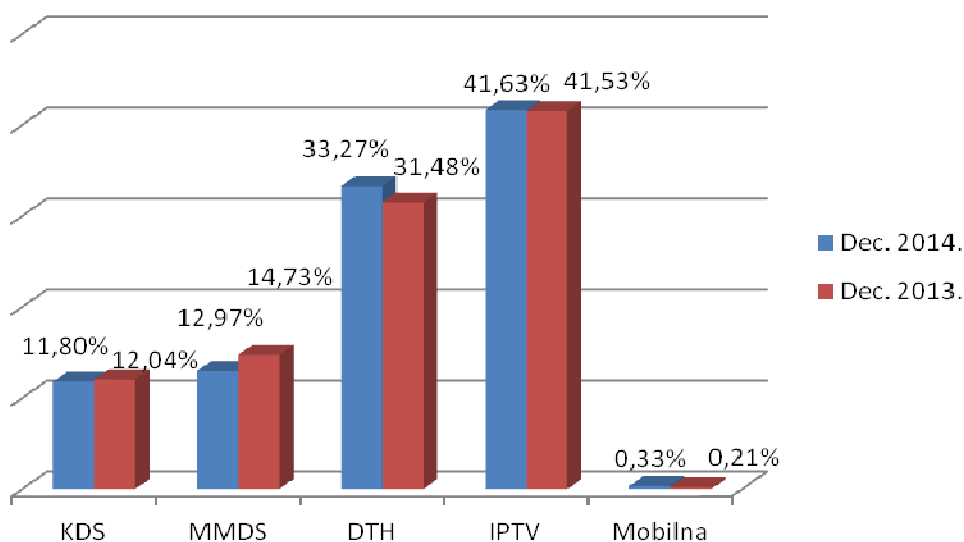
Grafikon 4. Poređenje broja domaćinstava koja koriste analognu TV i druge platforme za distribuciju radio i TV programa

Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV platforma je, sa učešćem od 41,63%, tokom cijele godine bila na leaderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 33,27%, MMDS (12,97%), KDS (11,80%) i mobilna platforma sa učešćem od 0,33%.

Grafikon 5. Tržišno učešće nezemaljskih platformi

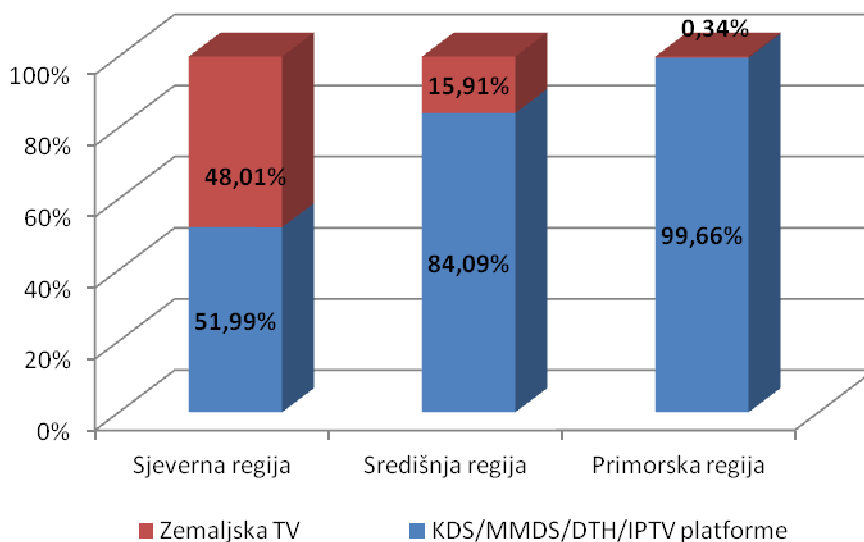
Tržišna učešća pojedinačnih platformi posmatrano na kraju 2013 i 2014. godine imaju sljedeću strukturu:

Grafikon 6. Tržišno učešće platformi za distribuciju radio i TV kanala na kraju 2013. i 2014. godine

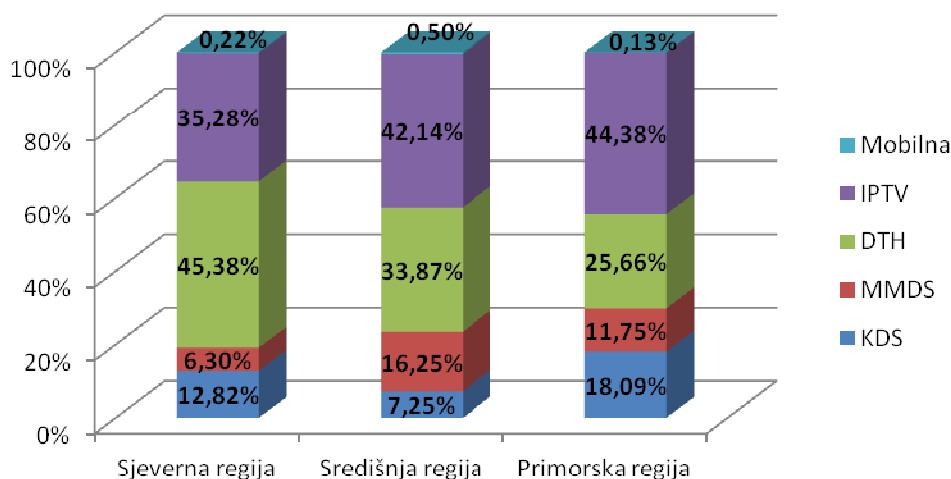
Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji²⁴ Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava tražnja je najveća u primorskoj regiji, 99,66%. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim smještajnim objektima. Slijedi središnja regija sa 84,09%, te sjeverna regija u kojoj 51,99% domaćinstava koristi usluge operatora.

²⁴ Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik, Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

Grafikon 7. Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

Posmatrano po regijama i odnos učešća pojedinih platformi je nešto drugačiji u odnosu na ukupno učešće:

Grafikon 8. Tržišno učešće KDS/MMDS/DTH/IPTV/OTT platformi – po regijama

Na kraju 2014. godine prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,91€ (najviše 11,14€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 67 televizijskih kanala (najviše 101, najmanje 29). Šest operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicima nude 3, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 6 dodatnih paketa (najviše 7, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,15€ (najviše 21,00€, najniže 2,54€). Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 34,51%, u središnjoj regiji 31,60%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 14,22%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 29,46%, ARENA sportski paket sa 23,94%, te HBO 21,08%.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,75€.

Šest od osam operatora u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatora nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 1,70% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Dva operatora pružaju mogućnost da korisnici pristupe njihovim uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude ovih operatora. Ovim uslugama kod jednog operatora korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatora ova usluga u eksperimentalnoj fazi i besplatna za sve korisnike.

MEĐUNARODNA SARADNJA

U toku 2014. godine, materijalno-finansijske okolnosti u kojima je Agencija poslovala limitirale su učešće predstavnika Agencije za elektronske medije na manji broj međunarodnih skupova, sprovođenje obaveza vezanih za članstvo u pojedinim organizacijama i realizaciju započetih međunarodnih projekata.

Prethodnu godinu obilježili su učešće u radu Evropske platforme regulatornih tijela – EPRA, Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma, uspješna realizacija međunarodnog projekta „Prevazilaženje digitalnog jaza u jugoistočnoj Evropi korišćenjem kapaciteta DTT mreža“ - **SEE TV WEB** (www.see-tvweb.eu)

*

* *

Učešće u radu Kontakt komiteta za sprovođenje Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama

Na poziv Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju Evropske komisije, predstavnik Agencije za elektronske medije (u svojstvu posmatrača) učestvovao je na dva sastanka Kontakt komiteta za sprovođenje Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama, koji su održani 13. marta i 7. novembra 2014. godine u Briselu. Na sastancima su učestvovali predstavnici većine država članica Evropske Unije i predstavnici Evropske komisije iz Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju.

Na sastanku koji je održan u martu 2014. godine, predstavljen je izvještaj Evropske komisije o formiranju Radne grupe regulatornih organa iz oblasti audiovizuelnih medijskih usluga (ERGA²⁵), kao i njen sastav, organi upravljanja, obim djelovanja i poslovnik o radu. Radnu grupu čine predstavnici država članica Evropske unije, dok Poslovnik daje mogućnost imenovanja i predstavnika država kandidata za pristup Evropskoj uniji u svojstvu posmatrača.

Predstavnici pojedinih država članica izrazili su rezervu povodom formalizovanja ove Radne grupe u pogledu potencijalnog preklapanja nadležnosti sa Kontakt komitetom, kao i u vezi sa uticajem njenog rada na nezavisnost nacionalnih regulatornih organa država članica. Rezerve su izražene prvenstveno od strane predstavnika Njemačke i Austrije.

Predstavnici Evropske komisije predstavili su:

- preliminarne rezultate javne rasprave o konvergenciji u oblasti audiovizuelnih usluga, koja je sprovedena u toku 2013. godine²⁶.
- pregled praktičnih problema vezanih za usvajanje lista događaja od posebnog značaja za javnost od strane država članica i proces notifikacije Evropskoj komisiji. Posebno su razmatrani uloga i nadležnosti Evropske komisije u ovom procesu i obaveze država članica koje, po ovom pitanju, proizilaze iz Direktive o audiovizuelnim medijskim sadržajima.
- situaciju vezanu za primjenu člana 13 Direktive o audiovizuelnim medijskim sadržajima koji se odnosi na promociju evropskih djela od strane pružaoca audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev. U fokusu rasprave bili su različiti modeli promocije evropskih djela, kao i o efekti primjene ove odredbe Direktive na uređivačku nezavisnost.

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/audiovisual-regulators>

²⁶ Finalni rezultati su objavljeni u drugoj polovini 2014. godine i mogu se preuzeti na <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/publication-summaries-green-paper-replies>

- Planove i mogućnosti vezane za audiovizuelnu koprodukciju između Evropske komisije i Koreje, na osnovu Protokola o kulturnoj saradnji koju je Evropska unija potpisala sa ovom državom²⁷.
- pregled trenutne situacije u Evropskoj uniji u vezi sa transpozicijom Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama, sa osvrtom na prekršajne mjere i neusklađenost u procesu transpozicije odredbi Direktive u nacionalna zakonodavstva država članica.

Predstavnici Evropskog foruma osoba sa invaliditetom su predstavili situaciju vezanu za pristup audiovizuelnim medijskim uslugama od strane osoba sa posebnim potrebama. Istaknuti su različiti servisi i instrumenti koji stoje na raspolaganju osobama sa invaliditetom, kao i načini da im se olakša pristup radio i TV servisima. Zaključeno je da digitalizacija televizijskog emitovanja donosi veliki broj različitih mogućnosti da se ova oblast dodatno unaprijedi.

Na sastanku koji je održan u novembru 2014. godine, predstavljen je izvještaj o ciljevima Programa REFIT²⁸, koji je usmjeren na pojednostavljivanje procedura i umanjivanje regulatornih troškova. Predstavници Evropske komisije su za 2015. godinu najavili izradu detaljne analize funkcionisanja Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama, a u toku rasprave o programu biće objavljeno nekoliko studija i održavan aktivni dijalog sa zainteresovanim subjektima.

U okviru debate na temu zaštite maloljetnika u kontekstu konvergencije, predstavljen je projekat Holandskog instituta za klasifikaciju medija (NICAM²⁹) o klasifikaciji i obilježavanju programskog sadržaja televizijskih emitera. Sistem klasifikacije programa zasnovan je na starosnoj dobi gledalaca i namijenjen zaštiti određenih grupa gledalaca od neprimjerenog audiovizuelnog sadržaja. Sistem ovog Instituta ne ograničava se samo na emitovani programski sadržaj, već uključuje i filmove na DVD-u, video sadržaje i kompjuterske igrice. Predstavljen je i sistem klasifikacije sadržaja u kome učestvuju i gledaoci, kao i oni koji postavljaju video sadržaj na internet.

U toku sastanka vođena je rasprava na temu relevantnosti principa države porijekla (country of origine) u kontekstu konvergencije, koja je otvorena prezentacijom rezultata javne rasprave na tu temu kao i prezentacijom iskustava Francuske i Velike Britanije.

Posebna pažnja posvećena je studiji slučaja obustavljanja emitovanja televizijskih kanala na ruskom jeziku u Letoniji i Litvaniji. Opšta diskusija na ovu temu bila je zasnovana na Izveštaju o primjeni članova 3 i 4 Direktive o audiovizuelnim medijskim sadržajima, koji je pripremila Evropska komisija. Do obustavljanja emitovanja došlo je u martu i aprilu 2014. godine, za vrijeme rusko-ukrajinske krize, kada su regulatorni organi Letonije i Litvanije odlučili da prekinu emitovanje određenih TV programa na ruskom jeziku. Odluke o obustavi emitovanja usvojene su unilateralno, bez konsultacija sa nadležnim organima Velike Britanije i Švedske, gdje su ovi emiteri registrovani, i Evropskom komisijom. Predstavници regulatornih organa uključenih u ovaj slučaj predstavili su svoje stavove u vezi sa ovim problemom.

*

* *

Krajem marta 2014. godine otvoreni su pregovori u vezi **Poglavlja 10 - Informatičko društvo i mediji**. Već 2. aprila u Briselu je organizovan sastanak predstavnika Crne Gore (uključujući predstavnika Agencije za elektronske medije) sa Evropskom komisijom radi definisanja završnih

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22011A0514%2804%29>

²⁸ REFIT - Regulatory Fitness and Performance programme – Program EK za procjenu adekvatnosti i efikasnosti regulatornog okvira. Cilj aktivnosti je da se EU pavo pojednostavi i smanje regulatorni troškovi, a ujedno doprinese jasnom, stabilnom i predvidivom regulatornom okviru koji podržava rast i zaposlenost. http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/index_en.htm .

²⁹ <http://www.kijkwijzer.nl/nicam>

mjerila za zatvaranje ovog Poglavlja. Istaknuto je da Crna Gora treba da donosi svoje zakonodavstvo u skladu s pravnom tekovinom na području audiovizuelnih medijskih usluga.

U vezi sa audiovizuelnom politikom i nezavisnošću nacionalnog regulatornog tijela za elektronske medije (Agencija za elektronske medije), EK je istakla da je Crna Gora, u svojim pregovaračkim pozicijama navela da će se Zakon o elektronskim medijima izmijeniti najkasnije do 2016. godine, a regulatorni okvir u ovoj oblasti mora biti upotpunjen donošenjem podzakonskih akata (naročito u vezi sa praćenjem kvota za evropska djela i djela nezavisne produkcije).

Crna Gora je pozvana da koristi elektronsku verziju INDIREG (www.indireg.eu) alata koji sadrži pokazatelje za procjenu nezavisnosti i efikasnog funkcionisanja regulatornog tijela za audiovizuelne medijske usluge u svrhu sprovođenja pravila iz AVMS Direktive.

Predstavnici Crne Gore su ukazali da će imati dovoljno administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine na području elektronskih komunikacija, informacionog društva i audiovizuelnih medijskih usluga.

Zaključeno je da zakoni o elektronskim komunikacijama i elektronskim medijima zahtijevaju sasvim specifične administrativne kapacitete i opremu za njihovo sprovođenje. Crna Gora treba da pokaže da ima administrativne kapacitete za sprovođenje zakona u navedenim oblastima i obavještava Komisiju o razvoju i mjerama preduzetim na polju jačanja administrativnih kapaciteta.

Takođe, zaključeno je da će Crna Gora dati informacije o nedavnim poboljšanjima u tehničkom kapacitetu Agencije za elektronske medije na polju praćenja programa emitera izvan glavnog grada.

U skladu sa preuzetim obavezama, Agencija je u drugoj polovini 2014. godine, obavijestila Delegaciju EU u Podgorici o usvojenim podzakonskim aktima vezanim za unapređenje kadrovskih resursa kao i primjenu kvota za evropska AV djela i djela nezavisne produkcije. Delegacija EU u Podgorici je takođe obaviještena o poboljšanju tehničkih kapaciteta Agencije da prati programe elektronskih medija na teritoriji cijele države.

*

* *

Drugi sastanak Radne grupe regulatornih organa iz oblasti audiovizuelnih medijskih usluga (ERGA) održan je u Briselu 21. oktobra 2014. godine.

Po usvajanju dnevnog reda učesnici su kao prvu tačku razmatrali „Saopštenje o nezavisnosti nacionalnih regulatora audiovizuelnih medijskih servisa“, koje je pripremila podgrupa zadužena za ovu temu. Saopštenje je prezentirala Benedetta Liberatore, iz italijanskog AGCOMa, inače predsjedavajuća ove podgrupe. Ona je u svom izlaganju posebno naglasila da je podgrupa željela da pošalje snažan signal Evropskoj Komisiji da važeća regulativa treba da se pojača. U istom pravcu su bile i ocjene predstavnika Evropske Komisije da dokument predstavlja dobru osnovu za detaljniju analizu nezavisnosti regulatora koja bi trebalo da se uradi u 2015. Navedeno ima poseban značaj u svijetlu predstojeće revizije Direktive o audio vizuelnim medijskim servisima i mogućnostima da se osnaži aktuelni član 30 Direktive definisanjem nezavisne pozicije regulatora.

U toku diskusije većina zemalja je podržala ovaj dokument. Regulatori iz Njemačke, Švedske, Danske i Austrije su izrazili rezerve prema dijelu dokumenta koji poziva Evropsku Komisiju da ojača član 30 Direktive uvođenjem definicije nezavisnosti regulatora zbog činjenice da nezavisnost regulatora varira od zemlje do zemlje, te da stoga ERGA treba posebnu pažnju da posveti pitanjima sa kojima se regulatori srijeću u svakodnevnom radu, a da je odluka Komisije da na osnovu iskustva regulatora odluči u kom pravcu će se regulativa razvijati.

Druga grupa zemalja (Belgija, Francuska i Luxemburg) je bila mišljenja da je prihvatljiv predloženi tekst, ali da primjedbe pojedinih zemalja treba uzeti u obzir u ovoj fazi, jer zbog

nedostatka konsenzusa svaka nova inicijativa Komisije oko nove regulative ne bi imala šanse da bude usvojena.

Predstavnik Komisije je na kraju diskusije naglasio značaj principa nezavisnosti i činjenicu da je to više tehničko nego političko pitanje i tako bi trebalo da bude viđeno i od strane regulatora. U cilju da se pronađe kompromisno rješenje prerađen je poslednji pasus Saopštenja, tako da glasi:

“ERGA će zatražiti od Evropske Komisije, kao inicijatora evropske regulative, da uzme u obzir ova i buduća razmatranja, u svijetlu skore revizije AVMS Direktive. Grupa će nastaviti analizu karakteristika nezavisnosti u kontekstu postojećih studija i iskustava regulatora i rezultate će predstaviti Evropskoj Komisiji.” Dokument je usvojen glasovima dvije trećine prisutnih predstavnika.

Za 2015. godinu ERGA je planirala da pored postojećih tema, nezavisnost regulatora, materijalna nadležnost i zaštita maloljetnika uključi i temu teritorijalne nadležnosti regulatora. Kao i za prethodne i za ovu temu će biti formirana podgrupa koja će pripremiti materijal za diskusiju.

*

* *

U Bečićima je od 28. do 30. aprila 2014. godine **Konferencija „Kako komunicirati s djecom“**, u organizaciji predstavništava UNICEF-a u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji.

Konferencija je okupila medijske profesionalce, predstavnike regulatornih tijela, nevladinog sektora i institucija koje se bave zaštitom dječjih prava. Cilj konferencije bio je podsticanje medijskih profesionalaca na razvoj medijskih programa prilagođenih djeci i povećanje svijesti o standardima i potrebi za proizvodnjom kvalitetnih medijskih sadržaja.

Učesnicima je predstavljen globalni **vodič „Kako komunicirati s djecom“**³⁰, autorki Barbare Kolucki i Dafne Lemish, koji nudi primjere uspješnih praksi poštovanja načela ljudskih i dječjih prava i stvaranja zanimljivih i zabavnih medijskih proizvoda.

O ulogama koje televizija može imati u životima djece, iznoseći primjere UNICEF-ovih inicijativa iz raznih krajeva svijeta, govorila je Kerida McDonald iz Odsjeka za Komunikacije za razvoj UNICEF-a u Njujorku, a prezentaciju o medijskoj pismenosti, regulaciji i etici, održala je dr. sc. Ilana Eleá, naučna koordinatorka u *International Clearinghouse on Children, Youth and Media*, koji je osnovan pri Univerzitetu u Geteborgu (Švedska).

*

* *

Realizacija projekta Savjeta Evrope „Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi“

U toku 2014. godine nastavljena je realizacija regionalnog projekta „Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi“³¹, koji sprovodi Kancelarija Savjeta Evrope u Beogradu. Pored Crne Gore, u ovom projektu učestvuju Albanija, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija i Kosovo.

Predstavnici Agencije aktivno su učestvovali u aktivnostima koje su organizovane kako na regionalnom nivou, tako i radionicama realizovanim isključivo za potrebe unapređenja znanja zaposlenih u Agenciji.

³⁰ http://unicef.hr/upload/file/391/195615/FILENAME/Prirucnik_Kako_komunic_HR_web__1_.pdf

³¹ Projekat se finansira od strane Ministarstva inostranih poslova Norveške, a sprovodi ga Savjet Evrope u partnerstvu sa relevantnim javnim organima, medijskim djelatnicima i lokalnim nevladinim organizacijama iz regiona.

Na svim regionalnim skupovima učestvovali su predstavnici regulatornih organa, nadležnih ministarstava, parlamentarnih odbora i nevladinih organizacija iz Crne Gore, Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije i Kosova.

U toku **Regionalne konferencije o indikatorima nezavisnosti za regulatorne organe u oblasti medija**, održane u Tirani, 6. i 7. maja 2014. godine, razmjenjena su mišljenja o pitanjima vezanim za formalnu i stvarnu nezavisnost regulatornih organa u oblasti audiovizuelnih medija, kao i najvećim izazovima sa kojima se regulatori susrijeću u svom radu.

Učesnici skupa su naglasili da je uloga Savjeta Evrope u oblasti medija od presudnog značaja u regionu u uspostavljanju standarda i pružanju pomoći za njihovo sprovođenje, a na osnovu Evropske konvencije o ljudskim pravima, kao i korpusa političkih dokumenata usvojenih tokom godina i podsjetili na Preporuke Savjeta ministara državama članicama o nezavisnosti i funkcionisanju regulatornih organa u sektoru radio-difuzije (Preporuka Rec (2000)23), nakon koje je uslijedila Deklaracija iz 2008. godine.

Postignuta je saglasnost da je potrebno nastaviti proces usklađivanja zakonodavnih okvira sa pravnom tekovinom Evropske unije i da je potrebno da države daju isti značaj i unapređenju kulture sprovođenja zakonodavstva.

Jak naglasak je stavljen na značaj koncepta javnog interesa kao pokretača, kako za zakonodavce tako i za kreatore politike ili regulatorne organe. Više puta je ponovljeno da cilj vlada, parlamenata i civilnog društva treba i dalje da bude uspostavljanje i jačanje nezavisnosti i efikasnosti regulatornih organa.

Učesnici konferencije prepoznali su potrebu za organizovanjem javne rasprave na kojoj bi se razmotrila mišljenja i sugestije relevantnih zainteresovanih strana i mogući efekti predloženih izmjena koje se odnose na formalnu i stvarnu nezavisnost regulatornih organa u procesu preispitivanja potrebe ili donošenju odluke o izmjenama zakonskog okvira.

Na **Regionalnom sastanku na temu "Definisanje konkretnih indikatora za uspostavljanje i praćenje transparentnosti, odgovornosti i operativne efikasnosti regulatornih organa u oblasti medija"**, održanom u Budvi, 4. juna 2014. godine, učestvovali su predstavnici regulatornih organa iz Crne Gore, Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije i Kosova, koji su nastavili rad na definisanju pomenutih indikatora, koji je započeo na konferenciji u Tirani.

Naglašen je značaj efikasnog i objektivnog monitoringa standarda nezavisnosti regulatornih organa, kao i Preporuke Savjeta Evrope o nezavisnosti i funkcijama regulatornih organa iz radio-difuznog sektora.

Naglašen je i značaj razvijanja odnosa uzajamnog poštovanja između vlada i regulatornih organa, kao i rada na obuci zaposlenih u regulatornim organima, edukaciji cjelokupnog društva u vezi sa ulogom i značajem regulatora i jačanju kulture nezavisnosti. Zaključeno je da bi regulatorne organe trebalo konsultovati u vezi sa svim izmjenama propisa, prije usvajanja novih zakona, čemu bi trebalo da prethodi javna rasprava.

Na sastanku su usvojeni indikatori za uspostavljanje i praćenje transparentnosti, odgovornosti i operativne efikasnosti regulatornih organa u oblasti medija koje je predstavila ekspert Savjeta Evrope Eve Salomon. Svrha indikatora je da omoguće praćenje razvoja kapaciteta regulatornih organa da prepoznaju i uzimaju u obzir interese različitih društvenih aktera.

Indikatori bi takođe trebalo da omoguće organima nadzora i organima upravljanja unutar regulatornih organa, kao i zaposlenima, da prepoznaju i usprotive se pokušajima različitih političkih i ekonomskih aktera da se na neprihvatljiv način miješaju u njihove nadležnosti ili da zloupotrebjavaju njihovu nezavisnost.

Na sastanku je naglašeno da bi analizu formalne i stvarne nezavisnosti na osnovu ovih indikatora trebalo sprovoditi periodično (jednom godišnje, ili najmanje jednom u dvije godine).

Analizu bi trebalo da pripremi nezavisna komisija, koja se sastoji od nekoliko nezavisnih eksperata, u saradnji sa Savjetom Evrope.

Zaključeno je da bi predstavnici prisutnih regulatornih organa trebalo da predlože svojim organima da iniciraju izradu analize svoje nezavisnosti, na osnovu indikatora usvojenih na regionalnom sastanku.

Zaključci regionalnog sastanka predstavljeni su članicama Evropske platforme regulatornih organa (EPRA), na sastanku ove međunarodne asocijacije koji je održan 5. i 6. juna 2014. godine u Budvi.

Na **Regionalnoj konferenciji "Transparentnost vlasništva nad medijima u jugoistočnoj Evropi"**, održanoj u Skoplju, 25. i 26. septembra 2014. godine, učesnici konferencije razmijenili su mišljenja o značaju transparentnosti vlasništva u medijima, kao i o pravnom okviru potrebnom da se takva transparentnost obezbijedi, sa osvrtom na trenutnu situaciju u državama regiona. Analizirani su izazovi i otvorena pitanja koja se odnose na problem transparentnosti vlasništva u medijima i sprečavanje medijske koncentracije. Predstavljeni su praksa i iskustva stečena u primjeni antikonzentracionih mjera na razvijenim medijskim tržištima Njemačke i Hrvatske. Poseban predmet pažnje su bila pitanja potrebe unapređenja i dosljedne implementacije regulatornog okvira iz ove oblasti.

U raspravi je upozoreno da pitanje sprečavanja medijske koncentracije usložnjava i dodatno otežava internacionalizacija medijskog tržišta. Internet i nove informatičke tehnologije, kao ni težnja za profitom u medijskoj industriji, ne poznaju granice. Pomenut je primjer Belgije u kojoj danas 80% medijskih sadržaja dolazi sa strane.

Predstavljeni su i rezultati istraživanja koje je sprovedla Medijska opservatorija Jugoistočne Evrope³² na temu „Vlasništvo u medijima i uticaj na integritet medija i novinarstvo“. Istraživanje je dio regionalnog projekta „Medijski opservatorij u Jugoistočnoj Evropi – Jačanje kapaciteta i koalicija za praćenje medijskog integriteta i unapređenje reformi u medijima“. Istraživanja su sprovedena u periodu između jula 2013. godine i februara 2014. godine, i to u pet zemalja: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Srbija.

Konferencija je pokazala da netransparentnost i rastuća koncentracija medijskog vlasništva u državama Jugoistočne Evrope ugrožavaju medijski pluralizam a time i javni interes. Usled navedenog postoji potreba za stalnim razvojem regulatornog okvira kojim se uređuje ovo pitanje od posebnog značaja za demokratska društva. Kao još značajnija, istaknuta je potreba za dosljednom i bezuslovnom primjenom postojećih regulatornih okvira.

Na **Regionalnoj konferenciji „Uloga i važnost javnih servisa u izgradnji demokratskog društva“**, održanoj u Sarajevu, 26. i 27. maja 2014. godine, učestvovali su predstavnici javnih servisa, regulatornih tijela, ministarstava i nevladinog sektora iz zemalja obuhvaćenih projektom. Na njoj su predstavljeni evropski standardi koji se odnose na nezavisnost javnih servisa, kao i modeli njihovog funkcionisanja u praksi. Poseban segment skupa odnosio se na pojedinačne prezentacije aktuelnog stanja u javnim servisima regiona, sa osvrtom na načine finansiranja u svakoj od zemalja.

Takođe, posebna pažnja je posvećena digitalizaciji i ulozi javnih servisa u tom procesu. Predstavnici javnih servisa razmijenili su iskustva vezana za dinamiku prelaska sa analognog na digitalni signal. Prema mišljenju učesnika, za prelazak sa jedne platforme na drugu, neophodna je veća podrška vlada i EBU, snažnije prisustvo međunarodnih organizacija, više regionalne saradnje i aktivnosti, kao i intenziviranje uloge javnih servisa u vidu primjene novih tehnologija za edukaciju građana.

³² <http://mediaobservatory.net/>

Tokom 2014. godine u okviru projekta "Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi", u Podgorici su organizovana su **dva jednodnevna treninga za zaposlene u Agenciji**.

U februaru je održan **trening** na temu „**Plasman proizvoda i neprofitni emiteri**“. Predavači su bili Johanna E. Fell, asistent predsjednika Regulatornog tijela za komercijalne emitere Bavorske, i Asja Rokša-Zubčević, rukovodilac sektora za audiovizuelne usluge i međunarodnu saradnju u emitovanju Regulatorne Agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine.

Krajem marta je održan **trening** na temu "**Sloboda izražavanja, govor mržnje, diskriminacija i uvredljiv govor**". Regulisanje pitanja govora mržnje, diskriminacije i uvredljivog govora u evropskom pravu, kao i praksu regulatornih tijela je predstavila Francesca Pellicano iz regulatornog tijela za komunikacije Italije. Na temu slobode izražavanja i govora mržnje iz perspective medija je govorio Ronan Brady, ekspert za medije Savjeta Evrope.

*

* *

Učešće u radu Evropske platforme nezavisnih regulatornih tijela - EPRA³³

Agencija za elektronske medije Crne Gore je bila **domaćin 39. sastanka Evropske platforme regulatornih organa – EPRA³⁴**, koji je održan u Budvi, u periodu od 4. do 6. juna 2014.g.

Ovaj trodnevni događaj, koji je po prvi put održan u Crnoj Gori, predstavljao je logistički izazov za tim Agencije koji je pokušao da, u svojstvu domaćina, pored obezbjeđenja funkcionisanja skupa na adekvatnom nivou, događaj iskoristi za predstavljanje medijske slike ali i za promociju zemlje, te da gostima približi kulturno i istorijsko nasleđe Crne Gore.

Sastanku u Budvi, koji je otvorio predsjednik Crne Gore gospodin Filip Vujanović, prisustvovao je rekordan broj učesnika (160) iz 50 regulatora iz 46 evropskih zemalja. U svojstvu stalnih posmatrača sastanku su prisustvovali i predstavnici Evropske komisije, DG Connect (*Lorena Boix Alonso, Marcel Boulogne*), Savjeta Evrope, Odjeljenja za informaciono društvo, medije i zaštitu podataka (*Silvia Grundmann i Lejla Dervišagić*), Evropske audiovizuelne opservatorije (*Francisco Cabrera*), Kancelarije predstavnika OEBS-a za slobodu medija (*Dunja Mijatovic, Andrei Rikhter, Joan Barata Mir*).

U uvodnom dijelu sastanka, predstavnik Agencije je predstavio medijski zakonodavni okvir i presjek stanja u AVM sektoru u Crnoj Gori.

U okviru godišnje teme "Izvan Direktive o AVM uslugama: budući modeli medijske regulacije", prva plenarna sjednica bila je posvećana analizi odgovora koje su nezavisna regulatorna tijela dostavila u toku javne rasprave o konvergenciji u oblasti audiovizuelnih usluga, koja je sprovedena od strane EK u toku 2013. godine³⁵. Predstavnici regulatora, emitera, pružalaca AVM usluga na zahtjev i telekomunikacionih operatora predstavili su svoja gledišta i ukazali na glavne regulatorne izazove. Debata koja je uslijedila nakon prezentacija omogućila je direktnu razmjenu mišljenja i argumenata između regulatora i predstavnika „industrije“ tj. emitera i operatora.

Tri radne grupe su simultano radile kako bi se razmijenila mišljenja na teme: medijska pismenost, nezavisnost nacionalnih regulatornih tijela i događaji od posebnog značaja.

³³ European Platform of Regulatory Authorities, www.epra.org. Članovi EPRE su 52 regulatorna tijela iz 46 evropskih zemalja. Evropska komisija, Savjet Evrope, Evropska audiovizuelna opservatorija i Kancelarija predstavnika OSCE-a za slobodu medija, promatrači su rada EPRE. Sastanci se organizuju dva puta godišnje.

³⁵ Finalni rezultati su objavljeni u drugoj polovini 2014. Godine i mogu se preuzeti na <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/publication-summaries-green-paper-replies>

Iako ne postoji univerzalna definicija medijske pismenosti na evropskom, nacionalnom ili regionalnom nivou, učesnici su se saglasili da postoji opšti konsenzus o tome što to znači – usmjerenost na pristup, razumijevanje i kritičko vrednovanje medija. Neophodnost potrebe medijske pismenosti djece je bila vidljiva u svim prezentacijama.

Dijalog na temu nezavisnosti nacionalnih regulatornih tijela pokazao je da prijetnje nezavisnosti nijesu prisutne samo u mladim demokratijama. Čak i u društvima razvijene demokratije uvijek postoje barem latentni pokušaji kontrole medija. Takođe, iskustva regulatora pokazuju da kako se društvo razvija, tako dolazi do potrebe za revizijom liste događaja od posebnog značaja, kako bi ona na adekvatan način odražavala promjene ukusa društva.

Druga plenarna sjednica je bila posvećena razmatranju pitanja iz domena diskriminišućeg i govora mržnje u konvergentnom medijskom okruženju. Rasprava je ukazala na neophodnost postojanja čvrste pravne osnove, kako bi se nedvosmisleno podržale odluke u uslovima postojanja vrlo različitih tipova govora mržnje.

U Tbilisiju (Gruzija), od 8. do 11. oktobra 2014. godine održan je **40. sastanak Evropske platforme regulatornih organa (EPRA)**.

U okviru godišnje teme "Izvan Direktive o AVM uslugama: budući modeli medijske regulacije", prva plenarna sjednica bila je posvećena konkretnim izazovima sa kojima se suočavaju regulatorna tijela i tome što treba uzeti u obzir prilikom buduće revizije regulatornog okvira.

Predstavljeni su problemi u primjeni Direktive o AVM uslugama u Sloveniji. Istaknuta je visoka penetracija Pay-TV kanala (sa uslovnim pristupom) i značajnim tržišnim učešćem lokalizovanih kanala iz drugih zemalja članica EU. Usljed toga nema dovoljno ulaganja u proizvodnju sadržaja lokalnih (nacionalnih) emitera, koji se žale zbog neravnopravne tržišne utakmice. Ispunjavanje obaveza vezanih za kvote evropskih djela je otežana zbog nedostaka i ponude i tražnje.

Ocijenjeno je da se regulatori suočavaju sa trostrukim izazovima koji potiču iz dilema: opsega regulacije, ciljnih grupa koje treba zaštititi i konzistentnosti standarda u različitim zemljama.

U skladu sa uobičajenom praksom, tri radne grupe su simultano radile kako bi se razmijenila mišljenja na dvije godišnje teme (medijska pismenost i nezavisnost regulatornih tijela) kao i ad hoc temi ovog sastanka posvećenoj mogućnostima i rizicima razvoja digitalnog radija.

Prva radna grupa je u okviru godišnje teme "medijska pismenost" posebnu pažnju posvetila praktičnim posljedicama primjene mehanizama zaštite maloljetnika. Regulatori iz Holandije, Italije i Turske predstavili su svoje sisteme klasifikacije i mehanizme zaštite. Istaknuti su naponi da se postojeći modeli prilagode izazovima koje donose sadržaji dostupni putem Interneta, uključujući sadržaje koji nijesu obuhvaćeni Direktivom o AVM uslugama. Predstavljen je i novi sistem za samo-klasifikaciju sadržaja pod nazivom "YouRatelt", koji su kreirali Holandski Institut za klasifikaciju medija (NICAM³⁶) i Britanski odbor za klasifikaciju filmova (BBFC).

Drugi sastanak godišnje radne grupe o nezavisnosti regulatornih tijela bio je posvećen različitim praksama i iskustvima vezanim za *de facto* nezavisnost regulatora, sa posebnim naglaskom na proces rada, odgovornost i transparentnost. Naglašeno je da nezavisnost nije sama sebi cilj već sredstvo koje treba da obezbijedi da regulator sprovodi proces odlučivanja u skladu sa normativnim okvirom. Diskusija je rezultirala sa nekoliko zaključaka:

- Regulatornim organima treba vremena da izgrade tradiciju i reputaciju, svaka promjena zahtijeva dodatno vrijeme;
- Kadrovski resursi su jako važni: neophodni su ne samo profesionalni kvaliteti već i lični integritet kako bi se oduprijeli pritiscima i neprimjerenim uticajima;

³⁶ <http://www.kijkwijzer.nl/nicam>

- Neformalna sredstva uticaja će uvijek postojati, ali je važno prepoznavati ih i sve procese u radu regulatora učiniti maksimalno transparentnim;
- Sa promjenama medijske industrije treba da se mijenjaju i regulatori kako bi postali partneri i industrije i publike;
- Neophodno je njegovati tzv. „kulturu nezavisnosti“, kako na spoljnjem (institucije sistema treba da je razumiju i poštuju), tako i unutrašnjem planu (svi članovi organa upravljanja i zaposleni u regulatorima treba da je razumiju i jačaju).

U dijelu sastanka posvećenom razvoju evropske medijske politike, predstavnik EK *Marcel Boulogne* informisao je o aktivnostima Odjeljenja G.1 - Converging Media & Content of DG Connect i izmjenama koje su nastale nakon formiranja nove Komisije i imenovanja novih komesara. Najavio je da će DG Connect imati nove odgovornosti nakon preuzimanja nadležnosti odjeljenja koja su bila zadužena za pitanja autorskih prava (MARKT D1, dio MARKT D3 i MARKT E3), Program MEDIA u okviru inicijative „Kreativna Evropa“ (EAC E3) i sl.

*

* *

U Bijelom Polju je od **13. do 15. juna 2014. godine** održana **Druga međunarodna naučno-stručna konferencija “Mediji i PR: Novinarstvo-križa profesije”**, u organizaciji Unije lokalnih javnih emitera Crne Gore.

Pokrovitelji konferencije bili su Ministarstvo nauke Crne Gore, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Agencija za elektronske medije Crne Gore, a domaćini Radio Bijelo Polje i Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore, dok su partneri fakulteti iz regiona na kojima se izučavaju mediji, medijska i novinarska udruženja iz regiona i međunarodne organizacije.

Cilj konferencije bio je da se istraže uzroci krize savremenog novinarstva kroz različite aspekte i to: etičke, kulturološke, sociološke, ekonomske i tehnološke, kako u tradicionalnim tako i u novim medijima.

U radu konferencije učestvovalo je više od 50 predstavnika fakulteta i medija iz Crne Gore i regiona. Ključni govornici bili su prof. dr Paolo Mancini, Univerzitet u Perudi, i prof. dr Richard Rook sa Fakulteta za ekonomiju i pravo u Berlinu.

Osnovni zaključak konferencije je da novinarstvo jeste u krizi jer razne prepreke i izazovi traju iz vremena tradicionalnog pristupa novinarskoj profesiji i djelovanju medija, a u savremeno doba, nova tehnološka revolucija, novi regulatorni zahtjevi i moderno poimanje medija otvaraju pitanja koja traže odgovore. Preovladao je pristup, da umjesto uopštene rasprave o krizi profesije, treba tražiti uzroke i pojavne oblike krize novinarstva svuda gdje ih ima i pronalaziti rješenja za njihovo prevazilaženje.

*

* *

Na inicijativu Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, u Sarajevu je 17. juna 2014. godine održan **sastanak na temu “Prekogranično političko oglašavanje”**. Učesnici sastanka su bili predstavnici regulatornih tijela za oblast elektronskih medija iz BiH, Crne Gore, Srbije i Slovenije. U fokusu su bila pitanja vezana za prekogranično političko oglašavanje, odnosno slučajeve kada se političke partije oglašavaju u medijima susjednih zemalja čiji se signal prelijeva u državu u kojoj te partije djeluju, s ciljem zaobilazanja domaćih propisa. Pored razmjene informacija i stavova o konkretnim slučajevima, predstavljena su i konkretna zakonska rješenja kada je u pitanju regulacija političkog oglašavanja.

*

* *

Na **51. sastanku Izvršnog savjeta Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma**³⁷, održanom 13. juna 2014. godine, u Rimu, Italija, članstvo organizacije je prošireno na Maroko, čiji predstavnici su prvi put učestvovali u radu savjeta. Značajan dio vremena posvećen je diskusiji povodom nacrtu trogodišnjeg plana rada organizacije za period od 2015. do 2017. godine, a usvojeni su finansijski izvještaj za 2013. godinu i predlog budžeta za 2015. godinu.

U skladu sa uobičajenom praksom, u organizaciji Opservatorijuma i Italijanskog Ministarstva za turizam i kulturna dobra i aktivnosti, kao predsjedavajućeg u 2014. godini (Italija), 12. juna je održana **Radionica posvećena ulozi novih tržišnih aktera** (kao npr. pružalaca novih audiovizuelnih usluga na zahtjev) **u finansiranju proizvodnje filmova i AV sadržaja**. Uz učešće predstavnika audiovizuelnog sektora Italije razgovarano je o:

- Obavezama tradicionalnih pružalaca usluga da finansiraju filmsku produkciju i na koji način treba uključiti nove "igrače" na tržištu;
- Ekonomskom značaju takvih doprinosa filmskoj produkciji;
- Nekoliko odabranih nacionalnih šema (Francuska, Njemačka i Portugalija) koje zahtijevaju od pružalava AV usluga na zahtjev da daju doprinos sistemu finansiranja kinematografije.

Na **52. sastanku Izvršnog savjeta**, održanom 7. novembra 2014. godine, u Strazburu, Francuska, pozdravljeno je interesovanje Srbije, Moldavije i Gruzije za ućlanjenje, kao i interes Savjeta Evrope za proširivanje aktivnosti Opservatorijuma na zemlje Mediterana. Posebno je istaknuta mogućnost pokretanja projekta koji bi bio finansiran zajedno sa EU.

Usvojen je trogodišnji plan za period 2015-2017., koji je usmjeren na praćenje trendova u reviziji ili izmjeni ključnih regulatornih dokumenata i AV politike u Evropi; razvoj on-line usluga i podizanje svijesti o ulozi i radu Opservatorijuma, jačanje saradnje sa EPRA-om, unapređenje ponude sadržaja koji će koristiti ekspertima u zemljama članicama i šire. Debata je vođena o opravdanosti da se pojedini izvještaji rade samo na engleskom jeziku³⁸ (kako bi se dobio prostor za povećanje njihovog broja kroz smanjenje potrebnih resursa za prevođenje), ali zbog izraženih rezervi, odlučeno je da se unapređenje ponude sadržaja organizacije obezbijedi uz nastavak trojezičnog objavljivanja dokumenata po čemu je Observatorijum prepoznat.

*

* *

U Prištini (Kosovo) je 11. i 12. decembra 2014. godine, u organizaciji Misije OEBS na Kosovu i Nezavisne komisije za medije Kosova, organizovana **regionalna konferencija „Digi Dare – Before Final Switchover“**, posvećena izazovima procesa prelaska sa analognog na digitalno emitovanje. Pored predstavnika više kosovskih institucija, kao i međunarodnih organizacija koje djeluju na Kosovu, učešće na konferenciji uzeli su i predstavnici nadležnih ministarstava, regulatora, javnih i komercijalnih emitera iz Italije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Albanije i Srbije.

Konferencija je omogućila da se kosovska javnost i zainteresovani subjekti bliže upoznaju sa procesom prelaska sa analogne na digitalnu radio-difuziju kako u zemljama koje su ovaj proces završile (npr. Italija, Hrvatska, Slovenija), tako i u zemljama u kojima je proces još u fazi planiranja ili rane implementacije (npr. Srbija, Crna Gora, Albanija...). Predstavnici Agencije za elektronske medije

³⁷ <http://www.obs.coe.int/index.html>.

³⁸ Radni jezici organizacije su engleski, njemački i francuski.

su aktivno učestvovali na Konferenciji i predstavili progres i izazove u realizaciji ovog procesa u Crnoj Gori.

Velika pažnja je posvećena procesu tranzicije sa analogne na digitalnu televiziju na Kosovu i problemima sa kojima se suočavaju kosovske institucije. Naročito je istaknut nezavidan položaj Kosova kada je u pitanju proces međunarodne koordinacije frekvencija namijenjenih digitalnoj zemaljskoj radio-difuziji, koji se sprovodi u skladu sa odredbama sporazuma „Ženeva 2006“, odnosno, GE-06. U tom pravcu pozdravljeni su naponi i interes Kosova da sa susjednim zemljama postigne dogovor o korišćenju frekvencija namijenjenih digitalnoj zemaljskoj radio-difuziji.

Na konferenciji su razmijenjena mišljenja o uticaju i posljedicama koje ovaj proces ima na slobodu medija, pluralizam i raznovrsnost sadržaja u digitalnoj eri, kao i o značaju kvalitetnog i sveobuhvatnog regulatornog okvira za digitalnu zemaljsku radio-difuziju. Podrška procesu iz javnih fondova, kao i koordinirano i blagovremeno informisanje građana, emitera i svih zainteresovanih subjekata prepoznati su kao važni faktori uspjeha procesa.

*

* *

Projekat SEE TV WEB

Agencija za elektronske medije je tokom 2014. godine nastavila i sa uspjehom završila učešće u projektu Prevazilaženje „digitalnog jaza“ u SEE koristeći kapacitete DTT mreža (**Tackling „Digital Divide“ in SEE by using capacity of DTT networks**).

Njeni predstavnici su aktivno učestvovali u pripremi i realizaciji planiranih aktivnosti, kako na izradi niza dokumenata, tako i organizaciji radnih sastanaka projektnih partnera i regionalnih konferencija.

U organizaciji Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, koji je jedan od partnera, u Sarajevu je od 06. do 07. februara 2014. godine organizovan peti sastanak u okviru ovog projekta.

Pored sagledavanja aktivnosti i progresa u realizaciji i postizanju planiranih rezultata, predstavljeno je kompletno tehničko rješenje pilot prezentacije projekta koje su tokom godine održane u svim zemaljama koje su participirale u projektu.

Prva transnacionalna konferencija u okviru projekta, održana je 6. marta 2014. godine na Bledu (Slovenija), u organizaciji Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, kao vodećeg partnera u projektu.

Kroz tri sesije se diskutovalo o novim generacijama DVB-T standarda i njegovim primjenama u internet aplikacijama, kao i mogućnostima da se rješenjem koje nudi projekat SEE TV-WEB, kao i drugi slični projekti i platforme, utiče na prevazilaženje tzv. „digitalnog jaza“. Na konferenciji su, pored predstavnika partnera na projektu SEE TV-WEB, učestvovali i brojni predstavnici zainteresovanih subjekata, kao što su proizvođači prijemničke opreme za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, pružači naprednih interaktivnih sadržaja koristeći napredne HbbTV i ConnectedTV tehnologije, predstavnici visokoškolskih ustanova, kao i institucija koje se bave pitanjima prevazilaženja „digitalnog jaza“.

U organizaciji ICT Asocijacije Mađarske, koja je jedan od partnera na projektu u Budimpešti (Mađarska), u Budimpešti je 2. septembra 2014. godine održan šesti sastanak u okviru ovog projekta.

Druga transnacionalna konferencija u okviru projekta održana je 13. novembra 2014. godine u Budimpešti (Mađarska) u organizaciji ICT Asocijacije Mađarske.

Glavna tema konferenciji bile su moguće primjene rješenja koja su razvijana u okviru projekta TV-WEB, a posebno u različitim scenarijima kojima se teži ka prevazilaženju tzv. „digitalnog jaza“. Posebna pažnja je posvećena potencijalnim učesnicima koji mogu učestvovati u proizvodnji i distribuciji sadržaja koji se mogu distribuirati posredstvom TV-WEB rješenja i to: regulatorima, ponuđačima sadržaja, mrežnim operatorima, operatorima multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije, kao i proizvođačima opreme.

U dvijema odvojenim sesijama bilo je riječi o tehničkom aspektu realizacije rješenja predloženog ovim projektom, kao i modalitetima ublažavanja efekata „digitalnog raslojavanja“, odnosno tzv. „digitalnog jaza“.

Na konferenciji su, pored predstavnika partnera na projektu SEE TV-WEB, učestvovali i brojni predstavnici zainteresovanih subjekata i institucija koje se bave pitanjima prevazilaženja „digitalnog jaza“.

Više informacija o rezultatima projekta može se naći na veb sajtu www.see-tvweb.eu.

JAVNOST RADA AGENCIJE

Saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, tokom 2014. godine, Agenciji je podnešeno **četiri** zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Prihvaćeni su, djelimično ili u cjelini, sljedeći zahtjevi za pristup informacijama:

- **Zahtjev NVO "Centar za demokratsku tranziciju"** od 10.01.2014. godine, koji se odnosio na pristup informacijama koje se odnose na dokumenta u kojima su sadržane informacije o iznosu isplaćenih dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za direktora Agencije i sve članove Savjeta Agencije.
- **Zahtjev NVO "Centar za građansko obrazovanje"** od 28.05.2014. godine, koji se odnosio na dostavljanje spiska svih medija, agencija za istraživanje javnog mnjenja i produkcijskih kuća koje je Agencija za elektronske medije angažovala u toku 2013. godine na osnovu usluga po ugovoru, specijalizovanih usluga ili im po bilo kojim drugim osnovama uplatila novčana sredstva. Predmetni zahtjev obuhvatao je i iznose koje su navedenim subjektima uplaćeni i tip usluge koji ti iznosi pokrivaju.
- **Zahtjev „Televizije Vijesti“** od 13.06.2014. godine koji se odnosio na pristup informaciji/dokumentima: zapisnici sa 28, 29, 43. i 58. sjednice Savjeta Agencije za elektronske medije, informacijama o stanju duga komercijalnih emitera i realizaciji protokola o reprogramu duga, opomene pred utuženje zbog neplaćanja duga, kao i o postupcima po predlozima za izvršenje radi naplate zaostalih potraživanja od emitera.

U slučajevima kad je tražen pristup informacijama koje su sadržale podatke o ličnosti ili druge podatke koji su predmet zaštite saglasno članu 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Agencija je u postupcima odlučivanja sprovodila „test štetnosti“ i na osnovu njega donosila odluku o eventualnom ograničavanju pristupa traženim informacijama. U tom smislu, Agencija je cijeneći dva oprečna interesa, pravo na pristup informaciji i pravo na zaštitu podataka od značaja za privatnost, podnosiocima zahtjeva omogućavala pristup neposrednim uvidom u dokumentaciju, bez skeniranja ili prepisivanja.

Pojedini **zahtjevi** za pristup informacijama u toku 2014. godine koji su **djelimično ili u cjelini odbijeni** odnosili su se na informacije i akte koje Agencija ne posjeduje u traženom obliku (te bi dostavljanje istih na traženi način predstavljalo sačinjavanje nove informacije što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama), kao i na već javno objavljene informacije i dokumenta koja su dostupna putem veb sajta Agencije (Izveštaj o finansijskom poslovanju Agencije za elektronske medije, rješenje o izricanju mjere upozorenja zbog neplaćanja i dr.). Saglasno tome, odbijeni su:

- **Zahtjev NVO "Centar za demokratsku tranziciju"** od 10.01.2014. godine u dijelu koji se odnosi na dokumenta u kojima su sadržane informacije o primanjima: visini mjesečne neto zarade; visini mjesečne neto naknade po osnovu obavljanja druge javne funkcije; visini mjesečne neto naknade po osnovu članstva u organima upravljanja i nadzornim organima javnih preduzeća, javnih ustanova ili drugih pravnih lica sa učešćem kapitala čiji je vlasnik država/opština i visini mjesečno neto naknade po osnovu članstva u stalnim i/ili privremenim radnim tijelima i komisijama, direktora Agencije i svih članova Savjeta Agencije.
- **Zahtjev NVO "Centar za građansko obrazovanje"** od 28.05.2014. godine, u dijelu koji se odnosi na spisak agencija za odnose sa javnošću koje je Agencija za elektronske medije angažovala u toku 2013. godine na osnovu usluga po ugovoru, specijalizovanih usluga ili im po bilo kojim osnovama uplatila novčana sredstva.
- **Zahtjev „Televizije Vijesti“** od 13.06.2014. godine, u dijelu koji se odnosio na pristup informaciji/dokumentima: rješenja o izricanju mjere upozorenja zbog neplaćanja; godišnje i

polugodišnje izvještaje o finansijskom poslovanju Agencije, objavljene u periodu od 2012. do kraja maja 2014.g; kopijama zapisnika o vršenju nadzora zbog neplaćanja; kopijama akata o suspenziji i oduzimanju odobrenja za emitovanje zbog neplaćanja; kopijama dokumentacije iz koje se vidi iz mjeseca u mjesec iznos stanja duga, fakturisanih i uplaćenih iznosa i pregled neblagovremenih uplata pojedinačnih komercijalnih TV emitera od januara 2011. do juna 2014. godine: dugovanja po godišnjim naknadama i dugovanja po protokolima za reprogramiranje duga.

- **NVO "Centar za demokratsku tranziciju"** od 17.11.2014. godine, koji se odnosi na dostavljanje informacije o iznosu donacija i sponzorstava koje je Agencija isplatila tokom 2013. i 2014. godine;

Protiv prvostepenih rješenja direktora Agencije kojima su odbijeni pojedini zahtjevi za pristup informacijama, Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kao drugostepenom organu, podnešena je **samo jedna žalba**. Ona se odnosila na prvostepeno rješenje Agencije za elektronske medije, br. 02-14/1 od 24.01.2014. godine kojim je usvojen zahtjev i dozvoljen pristup dokumentima koji su u posjedu Agencije (iznose isplaćenih dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu direktora Agencije i svih članova Savjeta Agencije), dok je ostali dio zahtjeva koji se odnosi na informacije koje je Agencija za elektronske medije objavila na svojoj veb stranici www.ardcg.org (dio vezan za mjesečne neto zarade) i zbog neposjedovanja traženih informacija (visini mjesečne neto naknade po osnovu obavljanja druge javne funkcije; visini mjesečne neto naknade po osnovu članstva u organima upravljanja i nadzornim organima javnih preduzeća, javnih ustanova ili drugih pravnih lica sa učešćem kapitala čiji je vlasnik država/opština i visini mjesečne neto naknade po osnovu članstva u stalnim i/ili privremenim radnim tijelima i komisijama direktora Agencije i svih članova Savjeta Agencije) odbijen.

Žalba je odbačena kao neblagovremena drugostepenim rješenjem Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Važan mehanizam obezbjeđenja javnosti rada Agencije predstavlja redovno blagovremeno objavljivanje i ažuriranje podataka na veb stranici Agencije – www.ardcg.org.

U toku 2014. godine objavljen je 251 aktivan, novi dokument. Ukoliko se uračuna i zamjena postojećih dokumenata novijim ili prečišćenim verzijama, ukupan broj postavljenih dokumenata iznosi približno 280. Statistički dokumenti koji sadrže kontakt informacije vezane za Agenciju i razne emitere i operatere su redovno ispravljani i dopunjavani novim podacima.

Tokom 2014. godine **ukupan broj posjeta** veb prezentaciji www.ardcg.org iznosio je **131.361**, ili prosječno 10.947 posjeta mjesečno. Najveći broj posjeta je zabilježen u decembru 2014. (21.327) a najmanji u februaru 2014. godine (6.565). Ako se ovi podaci uporede sa brojem posjeta tokom 2013. godine (kada je ukupan broj posjeta bio 129.430), može se zaključiti da je broj posjeta sajtu zabilježio manji rast od svega 1% u odnosu na prethodnu godinu.

Poređenjem broja pregledanih stranica, broja klikova i broja posjetilaca, može se zaključiti da je prosječan posjetilac pregledao približno 7,5 stranica u jednoj posjeti (tokom 2013. godine to je bilo 4,3) i kliknuo u prosjeku na 12,6 linkova na našoj prezentaciji (prethodne godine to je bilo manje od 10). Iz ovoga se može zaključiti da je **prosječan posjetilac u 2014. godini znatno temeljnije pregledao sadržaj veb prezentacije Agencije nego u 2013. godini**.

Dokumenti sa najviše pregleda su podaci koji se odnose na pružaoce AVM usluga, emitere i kablovske operatore, izvještaje Agencije o radu i finansijskom poslovanju i izvještaje o stanju tržišta. Ukupan broj pregleda ili preuzimanja dokumenata u PDF formatu u 2014. godini bio je 40.911 sa prosječnom posjećenošću od 191 pregleda po dokumentu.

FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA AGENCIJE U 2014. GODINI

Zakon o elektronskim medijima propisuje izvore finansiranja Agencije za elektronske medije, kao i s tim povezana prava i obaveze pružalaca audiovizuelnih medijskih (AVM) usluga. Savjet Agencije za elektronske medije je u septembru 2013. godine donio Odluku o usvajanju Finansijskog plana Agencije za elektronske medije za 2014. godinu (Odluka broj 01-913/1 od 27.09.2013. godine).

Na 40. sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, održanoj 16. decembra 2013. godine, razmatran je predmetni finansijski plan sa planom rada Agencije za 2014. godinu, kao i Mišljenje Ministarstva finansija broj 03-15053/3 od 17.12.2013. godine, sačinjeno povodom plana Agencije kao i planova drugih regulatornih tijela. Tom prilikom Odbor je dao sugestije (akt broj 00-63-7/13-95-6 od 19.12.2013. godine) da Agencija revidira plan u dijelu koji se odnosi na planirane investicije u opremanje Sektora za monitoring. Saglasno tome, Savjet Agencije za elektronske medije je razmotrio sve relevantne informacije, sugestije i stavove kako bi se sagledala opravdanost izmjena već usvojenog Finansijskog plana. Savjet Agencije je konstatovao da su planirani prihodi i rashodi realno i krajnje racionalno projektovani. U dijelu preporuka Odbora koje se odnose na planirane investicije u opremanje Sektora za monitoring, Savjet je konstatovao da je opravdana sugestija Odbora i da plan treba izmijeniti tako da bude jasno da će se ove investicije realizovati isključivo u zavisnosti od dinamike naplate potraživanja iz ranijeg perioda ili eventualno donacija. U skladu sa navedenim usvojena je Odluka o usvajanju amandmana (izmjene) finansijskog plana Agencije za elektronske medije za 2014. godinu (broj 01-116/1 od 20.12.2013. godine).

Nakon usvajanja Finansijskog plana za 2014. godinu, Savjet Agencije je usvojio odluku o visini parametara za obračun naknada za pružanje AVM usluga u 2014. godini (Odluka Savjeta Agencije broj: 01 –314/2 od 22.03.2013.godine). Njom je vrijednost Koeficijenta A, koji je predstavljao osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2014. godinu, bila utvrđena u iznosu od 1.487,50€. Takođe, Savjet je odlučio da procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge ostvarenog tokom 2013. godine, koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2014. godinu, bude 2.9%.

U toku 2014. godine Agencija je ostvarila **ukupan prihod** u iznosu od **936.675 €**, **rashodi** su iznosili **842.749 €**, što znači da je ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 93.926 €.

Procenat naplativosti **godišnje naknade za emitovanje** u izvještajnom periodu, **od ukupnog duga prema Agenciji** za elektronske medije, nije bio zadovoljavajući (**40.0%**), što ukazuje da ovaj prihod nije bio stabilan izvor finansiranja Agencije ni u toku 2014. godine.

U cilju prevazilaženja problema nastalih zbog kašnjenja u izmirivanju obaveza po osnovu godišnje naknade određenom broju imalaca odobrenja za emitovanje Agencija za elektronske medije je ponudila potpisivanje protokola o reprogramu duga.

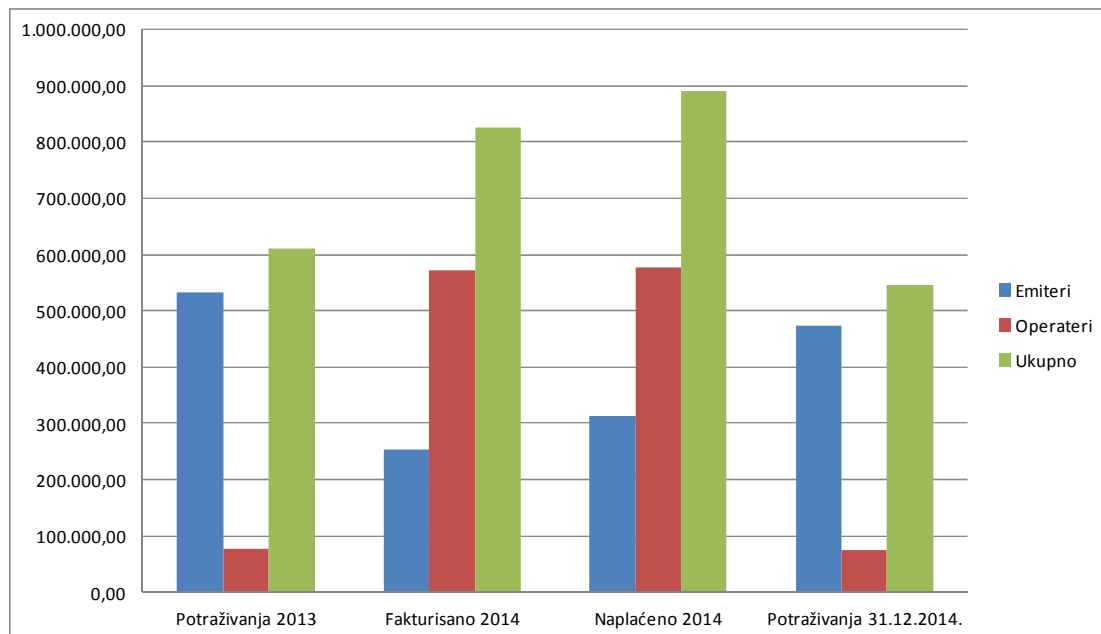
Predlog protokola je podrazumijevao da se emiter obaveže da iznos duga (stanje na 31.12.2013. g.) izmiri u više mjesečnih rata (u zavisnosti od iznosa duga), Osim toga, protokol je predviđao i da se obaveze po osnovu naknade za emitovanje za 2014. godinu, koje dospijevaju na naplatu poslije datuma potpisivanja protokola, plaćaju u skladu sa dinamikom predviđenom izdatim odobrenjima.

Agencija za elektronske medije se obavezala da do isteka roka važenja protokola neće pokrenuti postupak sudske naplate duga, osim u slučaju kršenja obaveza emitera definisanih protokolom, kada se smatra da cjelokupan iznos duga dospijeva za naplatu odmah.

Od emitera kojima je ponuđeno potpisivanje protokola, **28 emitera** je prihvatilo predviđene uslove i zaključilo Protokol o reprogramu duga prema Agenciji za elektronske medije. Do kraja 2014.

godine, devet emitera je izmirilo obaveze po dugu za 2013. godinu, prema predviđenoj dinamici, i dva emitera su izmirila svoje ukupne obaveze iz protokola.

Sa druge strane, procenat naplativosti ovih prihoda je bio zadovoljavajući (**89.0%**), što ukazuje da je ovaj prihod stabilan izvor finansiranja Agencije u toku 2014. godine.

Vrijednost ukupne aktive, na bazi bilansa stanja na dan 31.12.2014. godine je 1,204,296 €. Stalna imovina od 88.780 € iznosi 7.4% ukupne aktive, a sastoji se od nematerijalne imovine (13,6%) i materijalne imovine (86,4%).

Obrtna imovina u vrijednosti od 1.115.516 € čini 92,6% ukupne aktive i odnosi se na potraživanja od kupaca (10,4%) i gotovinu i gotovinske ekvivalente (89,6%).

Ukupna potraživanja prenijeta iz 2013. godine iznosila su 255,471.11 €, dok ukupna potraživanja na dan 31.12.2014. godine iznose 115,953.97 €. Od tog iznosa, 113,836.30 € su potraživanja od emitera i pružalaca AVM usluga na zahtjev (KDS/MMDS/IPTV/DTH operatori) sa ispravkom vrijednosti, 610.00 € su potraživanja od akontacija po službenom putu. Potraživanja po osnovu avansa u iznosu od 296.12 € odnose se na date avanse dobavljačima i depozit za maestro bussines card u iznosu od 1,211.58 €.

Ukupan promet žiro-računa u 2014. godini iznosio je 1,754,633.68 €, blagajne 16,080.09 € i deviznog računa 45,911.84 €.

Ukupna pasiva je u vrijednosti od 1.204.296€. Kapital Agencije je 1.159.112€ i obuhvata:

- kapital koji je Vlada Republike Crne Gore obezbijedila kao početna sredstva za rad Agencije u iznosu od 436,165.38 €,
- opremu preuzetu od Republičkog sekretarijata za informacije u vrijednosti od 64,031.29€,
- sopstveni kapital 40,494.37 €,
- neraspoređenu dobit ranijih godina u iznosu od 524,494.78 € i
- neraspoređenu dobit tekuće godine u iznosu od 93,926.14 €.

Ukupne kratkoročne obaveze Agencije iznose 45,183.81 €, od čega se 1,792.76 € odnosi na obaveze prema dobavljačima, 34,000.00 € na obaveze za Fond za lokalne javne radio difuzne servise i 8,189.20 € su primljeni avansi od kupaca. U ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja ulazi odloženi prihod za doniranu opremu u iznosu od 1,201.85 € koji je umanjen za iznos amortizacije.

Obaveze za primljene avanse u iznosu od 34,000.00 € odnose se na sredstva Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima dodijeljena ranijim odlukama Agencije za radio-difuziju javnom lokalnom emiteru "RTV Ulcinj" i to: od takse za radijske prijemnike u motornim vozilima u iznosu od 2,895.48 €, od radio-difuzne pretplate – „Crnogorski Telekom“ a.d. u iznosu od 24,380.55 € i od radio-difuzne pretplate – „Elektroprivreda Crne Gore“ a.d. u iznosu od 6,723.97 €.

U toku 2014. godine nastavljena je realizacija odluka o isplati sredstava RTV Ulcinj iz Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima u skladu sa ranijim odlukama Savjeta i direktora Agencije i to u iznosu od 6.000,00 €.

Dovodeći navedene obaveze u vezu sa vrijednošću obrtne imovine od 1.115.516€ može se zaključiti da je Agencija solventna, odnosno njena likvidnost nijednog momenta nije dovedena u pitanje.

Vrste prihoda	Plan	Ostvareno	Index
naknada za registraciju	-	1,554.86	-
naknada za emitovanje	253,328.00	252,268.13	99.58
naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev	468,552.00	573,092.37	122.31
prihodi od kotizacija EPRA	-	5,571.00	-
ostali poslovni prihodi	-	103,549.65	-
prihodi od redovnih kamata	-	638.38	-

Tabela 5. Ostvareni prihodi u 2014. godini.

Vrste rashoda	Plan	Ostvareno	Index
bruto zarade zaposlenih	390,634.00	383,530.87	98.2
ostala lična primanja i naknade	24,040.00	20,452.06	85.1
bruto naknade članova Savjeta	69,778.00	68,011.40	97.5
službena putovanja i članarine međ. org.	24,400.00	22,389.85	91.8
rashodi za materijal i usluge	42,150.00	43,638.32	103.5
trošak održavanja osnovnih sredstava	11,100.00	18,906.79	170.3
trošak organizovanja 39. EPRA sastanka	40,000.00	45,185.24	113.0
ostala poslovna terećenja	52,200.00	54,646.58	104.7
rezervisanja nenaplaćenih potraživanja	-	124,023.98	-
otpisana potraživanja	-	14,390.39	-
subvencije kamate	20,000.00	16,587.01	82.9
amortizacija	20,000.00	30,985.76	154.9
rezerva	26,972.00	-	-

Tabela 6. Ostvareni rashodi u 2014. godini.

Upoređujući elemente ostvarenja prihoda u odnosu na planirane u 2014. godini, može se konstatovati da se Agencija pridržavala usvojenog Finansijskog plana: planirani prihod od naknada za emitovanje ostvaren je za 0.42% manji od planiranog, dok je prihod od naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev za 22,31 % veći od planiranog.

Detaljnije informacije o rezultatima finansijskog poslovanja Agencije za elektronske medije u 2014. godini mogu se naći u IZVJEŠTAJU O FINANSIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2014. GODINU, dostupnom na veb sajtu www.ardcg.org.

DIREKTOR

Abaz Džafić

Prilog 1: Pregled upućenih opomena pred utuženje

- u januaru 2014 godine:

	Emiter	Radijski/Tvprogram
1.	"Antena M" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Antena M"
2.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. Podgorice	"Atlas Radio"
3.	"Angel" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Boom"
4.	"Radio City" d.o.o. iz Podgorice	"Radio City"
5.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"Radio Corona"
6.	"Jumedia Mont" d.o.o. Podgorice	"Radio D"
7.	"Neboelectronic" d.o.o. iz Herceg Novi	"Radio Delfin"
8.	"Radio Elmag" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Elmag"
9.	"Adnan" d.o.o. iz Plava	"Radio Glas Plava"
10.	"Radio Gusinje" d.o.o. iz Plava	"Radio Gusinje"
11.	"Šrauba" d.o.o. iz Herceg Novi	"Radio Jadran"
12.	"Jupok" d.o.o. iz Rožaja	"Radio Jupok"
13.	"Bradva Company" o.d. iz Plava	"Radio Luna"
14.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"Radio Mojkovac"
15.	"TDI Radio" d.o.o. iz Budva	"TDI Radio"
16.	"Tripk Com" d.o.o. iz Budva	"Russkoe Radio"
17.	"Info Kol" d.o.o. iz Kolašina	"Radio Ozon"
18.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	"Radio Panorama"
19.	"Ponta" d.o.o. iz Herceg Novog	"Radio Ponta"
20.	"AST" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Prva"
21.	NVO "Skadar Lake" iz Podgorice	"Radio Skadar Lake"
22.	"Maxko" d.o.o. iz Kotora	"Radio Skala"
23.	"Radio Zeta " d.o.o. iz Podgorice	"Radio Zeta "
24.	NVO "Udruženje Roma Crne Gore" iz Podgorice	"Romski Radio"
25.	"Agroprodukt " d.o.o. iz Rožaja	"TV APR "
26.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Atlas"
27.	"Boin" d.o.o. iz Podgorice	"TV Boin"
28.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"TV Corona"
29.	"Blue Moon " d.o.o. iz Podgorice	"Televizija MBC"
30.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"TV Mojkovac"
31.	"TV Comm" d.o.o. Podgorica	"NTV Montena"
32.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	„Televizija Panorama"
33.	"Pink M Company" d.o.o. iz Podgorice	"TV Pink M"
34.	"Sun Sun " d.o.o. iz Bijelog Polja	"TV SUN"
35.	"Televizija Vijesti" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Vijesti"
36.	"Zen Master Production" d.o.o. Herceg-Novi	"Novi TV"

37.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva" d.o.o. d.o.o. Podgorice	"TV Budva"
38.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Nikšić" d.o.o. d.o.o. Podgorice	"Radio Nikšić"
39.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Nikšić" d.o.o. d.o.o. Podgorice	"TV Nikšić"

- u maju 2014 godine:

	Emiter	Radijski/TVprogram
1.	"Antena M" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Antena M"
2.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. Podgorice	"Atlas Radio"
3.	"HIT FM" d.o.o. iz Podgorice	"Radio City"
4.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"Radio Corona"
5.	"Neboelectronic" d.o.o. iz Herceg Novi	"Radio Delfin"
6.	"Adnan" d.o.o. iz Plava	"Radio Glas Plava"
7.	"Radio Gusinje" d.o.o. iz Plava	"Radio Gusinje"
8.	"Šrauba" d.o.o. iz Herceg Novi	"Radio Jadran"
9.	"Jupok" d.o.o. iz Rožaja	"Radio Jupok"
10.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"Radio Mojkovac"
11.	"TDI Radio" d.o.o. iz Budva	"TDI Radio"
12.	"Tripk Com" d.o.o. iz Budva	"Russkoe Radio"
13.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	"Radio Panorama"
14.	"AST" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Prva"
15.	NVO "Skadar Lake" iz Podgorice	"Radio Skadar Lake"
16.	"Maxko" d.o.o. iz Kotora	"Radio Skala"
17.	"Radio Zeta " d.o.o. iz Podgorice	"Radio Zeta "
18.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Atlas"
19.	"Boin" d.o.o. iz Podgorice	"TV Boin"
20.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"TV Corona"
21.	"Blue Moon " d.o.o. iz Podgorice	"Televizija MBC"
22.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"TV Mojkovac"
23.	"TV Comm" d.o.o. Podgorica	"NTV Montena"
24.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	„Televizija Panorama"
25.	"Pink M Company" d.o.o. iz Podgorice	"TV Pink M"
26.	"Sun Sun " d.o.o. iz Bijelog Polja	"TV SUN"
27.	"Televizija Vijesti" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Vijesti"
28.	"Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva" d.o.o. Podgorice	"TV Budva"

- u avgustu 2014 godine:

	Emiter	Radijski/TVprogram
1.	NVO "Društvo za ravnopravnost i toleranciju-AI"	"Radio Cool"
2.	"Radio Elmag" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Elmag"
3.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"Radio Mojkovac"

4.	"Tripk Com" d.o.o. iz Budva	"Russkoe Radio"
5.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	"Radio Panorama"
6.	"AST" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Prva"
7.	"Radio Zeta " d.o.o. iz Podgorice	"Radio Zeta "
8.	"Agroprodukt " d.o.o. iz Rožaja	"TV APR "
9.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"TV Mojkovac"
10.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	„Televizija Panorama"
11.	NVO "Društvo za ravnopravnost i toleranciju-AI"	"Srpska TV"
12.	"Sun Sun " d.o.o. iz Bijelog Polja	"TV SUN"

- u novembru 2014 godine:

	Emiter	Radijski/Tvprogram
1.	"Antena M" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Antena M"
2.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. Podgorice	"Atlas Radio"
3.	"HIT FM" d.o.o. iz Podgorice	"Radio City"
4.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"Radio Corona"
5.	NVO "Društvo za ravnopravnost i toleranciju-AI"	"Radio Cool"
6.	NVO "Hrvatska Krovna Zajednica-Dux Croatorum"	"Radio Dux"
7.	"Radio Elmag" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Elmag"
8.	"Topolica" d.o.o. iz Bara	"Radio F"
9.	"Adnan" d.o.o. iz Plava	"Radio Glas Plava"
10.	"Radio Gusinje" d.o.o. iz Plava	"Radio Gusinje"
11.	"Šrauba" d.o.o. iz Herceg Novi	"Radio Jadran"
12.	"Jupok" d.o.o. iz Rožaja	"Radio Jupok"
13.	NVO "Studentska Aktivna Frekvencija Radijske Avangarde"	"Radio Krš"
14.	"Bradva Company" o.d. iz Plava	"Radio Luna"
15.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"Radio Mojkovac"
16.	"Tripk Com" d.o.o. iz Budva	"Russkoe Radio"
17.	"Info Kol" d.o.o. iz Kolašina	"Radio Ozon"
18.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	"Radio Panorama"
19.	NVO "Plus"	"Radio Plus"
20.	"Ponta" d.o.o. iz Herceg Novog	"Radio Ponta"
21.	"AST" d.o.o. iz Podgorice	"Radio Prva"
22.	NVO "Skadar Lake" iz Podgorice	"Radio Skadar Lake"
23.	"Maxko" d.o.o. iz Kotora	"Radio Skala"
24.	"Eurogum" d.o.o. iz Cetinja	"Radio Star FM"
25.	"Metropolitan Media" d.o.o. iz Cetinja	"Radio Svetigora"
26.	"AMD Zarubica Company " d.o.o. iz Nikšić	"Radio Z "
27.	"Radio Zeta " d.o.o. iz Podgorice	"Radio Zeta "
28.	"Agroprodukt " d.o.o. iz Rožaja	"TV APR "

29.	"Radio Televizija Atlas" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Atlas"
30.	"Boin" d.o.o. iz Podgorice	"TV Boin"
31.	"TV Boka" d.o.o. iz Herceg Novog	"TV Boka"
32.	"M-Corona" d.o.o. iz Bara	"TV Corona"
33.	"Blue Moon d.o.o. u stečaju" iz Podgorice	"Televizija MBC"
34.	"Radio Mojkovac" d.o.o. iz Mojkovca	"TV Mojkovac"
35.	"TV Comm" d.o.o. Podgorica	"NTV Montena"
36.	Ustanova u priv. svojini "Radio Televizija Panorama" iz Poljevalja	„Televizija Panorama"
37.	"Pink M Company" d.o.o. iz Podgorice	"TV Pink M"
38.	"AST" d.o.o. iz Podgorice	"TV Prva"
39.	NVO "Društvo za ravnopravnost i toleranciju-AI"	"Srpska TV"
40.	"Sun Sun " d.o.o. iz Bijelog Polja	"TV SUN"
41.	"Mir & Teuta" d.o.o. iz Ulcinja	"TV Teuta"
42.	"Televizija Vijesti" d.o.o. iz Podgorice	"Televizija Vijesti"
43.	"Zen Master Production" d.o.o. Herceg-Novi	"Novi TV"

Prilog 2: Status postupaka prinudne naplate koje je Agencija pokrenula po osnovu predloga za izvršenje u periodu 2010-2013. godine

U skladu sa nadležnostima utvrđenim ranijim Zakonom o radio-difuziji ("Sl.list RCG", br. 51/02, 62/02, 46/04 i 56/04 i 77/06), direktor Agencije je izdao dozvole za prenos i emitovanje radio-difuznih signala.

Stupanjem na snagu Zakona o elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13), emiterima se izdaju odobrenja za emitovanje.

Saglasno izdatim dozvolama, odnosno odobrenjima, emiteri su bili dužni da plaćaju godišnju naknadu za emitovanje.

Po osnovu dozvola izdatih saglasno Zakonu o radio-difuziji, odnosno odobrenja za emitovanje izdatih saglasno Zakonu o elektronskim medijima, a po osnovu podnesenih predloga za izvršenje u toku 2010-2013. godine, zaključno sa 31.12.2014. godine:

a. blokirani su žiro-računi sljedećih emitera (na osnovu sprovedenih sudskih postupaka):

	Privredno društvo	R/TV PROGRAM	IZNOS (€)	Br. rješenja o izvršenju	Dat nalog CBCG	Status kod CBCG / AEM u redoslijedu povjerilaca	Napomena
1	"R&E" d.o.o.	Radio MAX	1.318,49	1837/10	27.08.2010. 18.10.2013.	Blokada (8. povjerilac)	/
2	"Montebo" d.o.o.	Radio BUSSOLA	3.678,44	1838/10	16.02.2011.	Blokada (6. povjerilac)	/
3	Karate klub "Gym"	Radio KOM	2.902,79	1841/10	28.10.2013.	Blokada (1. povjerilac)	/
4	"Free Montenegro" d.o.o.	Radio FREE MONTENEGRO	13.106,75	1843/10	25.10.2011. 15.04.2013.	Blokada (5. povjerilac)	/
5	"Bradva Company" o.d.	Radio LUNA	2.662,71	4044/11	16.05.2011.	Blokada (1. povjerilac)	Rješenje je počelo da se realizuje
6	"Fokus" d.o.o.	Radio FOKUS	2.717,36	18/12	Privr.sud (BP) 16.03.2013.	Blokada (3. povjerilac)	/
7	"Tehnoflesh" d.o.o.	Radio AMIGO	4.681,3	144/13	Privr.sud (BP) 17.04.2013.	Blokada (1. povjerilac)	/
8	"TV Elmag" d.o.o.	TV ELMAG	52.128,34	1585/13	17.07.2013.	Blokada (3. povjerilac)	/
9	"Radio Gorica" d.o.o.	Radio GORICA	4.860,81	1587/13	01.08.2013.	Blokada (2. povjerilac)	/
10	"EHO" d.o.o.	TV EHO	2953,44	145/13	Privr.sud (BP) 04.04.2013.	Blokada (AEM 1 povjerilac)	/
11	"IN CO" d.o.o.	Radio IN / TV IN	85457,19	733/13	07.11.2013.	Blokada (7. povjerilac)	/
12	"Bradva Company" o.d.	(TV Luna)	2.793,84	7221/13	12.12.2013.	Blokada (3. povjerilac)	/

b. u toku je parnični postupak:

	Privredno društvo	R/TV PROGRAM	IZNOS (€)	Broj Rješ. o izvršenju
1	"Orion" d.o.o.	(TV ORION)	4.538,11	1586/13

c. postupak u fazi mirovanja:

	DUŽNIK	R/TV PROGRAM	IZNOS (€)	Br. rješenja o izvršenju	Napomena
1	"Radio S" d.o.o.	(Radio S)	2.756,25	1842/10	Zaključak Privrednog suda (nepoznat broj žiro računa dužnika)